

*Strategija razvoja pametne Općine
Lobor za razdoblje do 2026.*

Sadržaj

Riječ načelnice.....	2
1. Uvod	3
1.1. Usklađenost sa strateškim dokumentima i zakonima.....	4
2. Koncept Pametna Općina	8
3. Strategija razvoja pametne Općine Ljubor	16
3.1. Analiza stanja	17
3.1.1. Pametno upravljanje općinom i uslugama	17
3.1.2. Kvaliteta života	20
3.1.3. Ekonomija.....	21
3.1.4. Okoliš	22
3.1.5. Temeljne usluge	24
3.1.6. Održiv promet i mobilnost	25
3.2. Stupanj digitalizacije Općine.....	25
3.3. SWOT analiza	26
3.4. Vizija Općine Ljubor	29
3.5. Strateška područja	30
3.5.1. Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama	32
2.1.1. Strateško područje 2: Kvaliteta života	41
2.1.2. Strateško područje 3: Ekonomija.....	46
2.1.3. Strateško područje 4: Okoliš	50
2.1.4. Strateško područje 5: Temeljne usluge	54
2.1.5. Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost	59
2.2. Definirani projekti Općine Ljubor.....	63
2.3. Vremenski plan provedbe.....	67
3.8. Analiza mogućnosti financiranja	69
4. Participativno planiranje	70
5. Usvajanje strategije, provedba i praćenje.....	71
Literatura	73
Popis slika, grafova, tablica.....	73

Riječ načelnice

Dragi stanovnici Općine Ljubica!

Strategija razvoja pametne Općine mora početi od postojećeg stanja koje je zatečeno u vrijeme njene izrade. Strategija nije samo dokument nego je to i proces, odnosno način djelovanja svih stanovnika uključenih u razvoj naše Općine pa njezino usvajanje nije završetak jednog projekta, nego tek prvi korak u zajedničkom naporu prema ostvarenju ciljeva koje želimo, koje trebamo i možemo ostvariti.

Ključna odgovornost u provedbi Strategije razvoja pametne Općine je na načelniku i članovima Općinskog vijeća, ali bitan ako ne i jednako važan segment je na njenim stanovnicima, udrugama, tvrtkama i pojedincima koji su spremni svoja znanja, vještine i iskustva pa i materijalna sredstva uložiti u razvoj Općine. Prema tome, na svima nama je da se usmjerimo na realizaciju projekata u domeni našeg interesa, znanja i mogućnosti za dobrobit naše Općine i njenih stanovnika. Strategija harmonizira naše nasljeđe i prirodne specifičnosti sa županijskim, nacionalnim i europskim standardima. Ciljevi su ambiciozno definirani i kao takvi cjelokupnom javnom i privatnom sektoru s područja Općine ponuđeni kao izazov.

S obzirom na velik gospodarski potencijal koji se veže uz potencijal poduzetničkih pothvata, trgovine, turizma i ekonomije, a na koncu i povećanja nataliteta, Općina ulaže značajne resurse u projekte koji su od značaja za sve generacije i sve stanovnike i sudionike u razvoju lokalnog potencijala. Jedan od značajnih projekata, odnosno smjerova razvoja je svakako i razvoj koncepta „pametnog sela“. Prilikom izrade ovog dokumenta pazilo se na pomirenje tradicije sa urbanizacijom, ruralnih vrijednosti sa pogodnostima koje nudi tehnički napredak. Strategija razvoja pametne Općine neće ostati mrtvo slovo na papiru, već naš praktičan vodič i logistička potpora za godine koje nam dolaze i za koje se nadamo da će biti još uspješnije.

Načelnica Općine

Ljubica Jembrih

1. Uvod

Izrada kvalitetnih i sveobuhvatnih strateških dokumenata ključni je element za učinkovito korištenje sredstava Europske unije te samim time uspješan razvoj bilo kojeg područja. Možemo reći da kvalitetno izrađen strateški dokument doprinosi: Pravovremenom odgovoru na

Kvalitetno izrađen strateški dokument doprinosi

- > Pravovremenom odgovoru na procese promjena
- > Strateškom planiranju u rješavanju aktualnih i budućih problema Općine
- > Donošenju odluka javnih tijela u okviru šireg razvojnog koncepta
- > Olakšavanju koordinaciju interesa i aktivnosti različitih dionika u Općini
- > Učinkovitijem korištenju resursa kako bi se postigli unaprijed određeni razvojni ciljevi
- > Uključivanju šire javnosti u proces donošenja odluka vezanih za razvoj
- > Pripremi kvalitetnih smjernica za daljnje planove održivog korištenja prostora

proces promjena, Strateškom planiranju u rješavanju aktualnih i budućih problema Općine, Donošenju odluka javnih tijela u okviru šireg razvojnog koncepta, Olakšavanju koordinacije interesa i aktivnosti različitih dionika u Općini, Učinkovitijem korištenju resursa kako bi se postigli unaprijed određeni razvojni ciljevi, Uključivanju šire javnosti u proces donošenja odluka vezanih za razvoj te Pripremi kvalitetnih smjernica za daljnje planove održivog korištenja prostora.

Kako bi strateški dokumenti ispunili svoju funkciju potrebna je njihova hijerarhijska usklađenost: od europske, nacionalne preko regionalne i lokalne razine. Krovna strategija u tome smislu je strategija Europske unije s njom pripadajućim programima na europskoj razini.

Europska unija definirala je **ново strateško razdoblje 2021.-2027.** godine kojim se predstavlja okvir te daju smjernice za druge strateške dokumente i akcijske planove. Kroz dokument su definirani ciljevi kao što su: jedinstveno tržište, inovacije i digitalna pitanja, kohezija i vrijednosti, prirodni

resursi i okoliš, migracije i upravljanje granicama, sigurnost i obrana, EU susjedstvo i svijet te europska javna uprava. Novom kohezijskom politikom usmjerava se i na ciljeve: pametnije, zelenije, povezanije, Europe s istaknutijom socijalnom komponentnom i Europe bliže

građanima. Uz navedenu strategiju, Europski zeleni plan te viziju klimatski neutralne Europe do 2050. godine i dodatnih ciljeva poput: ulaganja u tehnologije prihvatljive za okoliš, poticanje industrija za inovacije, uvođenje čistih, jeftinijih i zdravijih oblika privatnog i javnog prijevoza, dekarboniziranje energetskega sektora, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te suradnje s međunarodnim partnerima na poboljšanju globalnih standarda u području okoliša, EU pojačava naglasak na važnost ekološke komponente u narednom razvoju.

U skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/2017) na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini donose se strateški dokumenti usklađeni s europskom razinom, i to **Nacionalna razvojna strategija do 2030.** godine, nacionalni strateški dokument koji utvrđuje razvojne smjerove i strateške ciljeve Republike Hrvatske. Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine definirani su razvojni smjerovi kao što su: održivo gospodarstvo, jačanje otpornosti na krize, zelena i digitalna tranzicija te ravnomjeran regionalni razvoj.

Strateški dokumenti služe upravo procesu razvoja, te i sami predstavljaju proces, a definirane ciljeve, prioritete i mjere potrebno je dodatno razložiti te u skladu s njima raspisati programe i projekte za privlačenje dostatne količine novaca za razvoj. Samim time, mogli bismo reći kako je usvajanje ovog dokumenta tek prvi korak u ostvarivanju definiranih ciljeva.

1.1. Usklađenost sa strateškim dokumentima i zakonima

Ovim poglavljem dan je pregled strateških dokumenata na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini te zakona vezanih za područje pametne općine. Navedeni dokumenti korišteni su prilikom pisanja Strategije razvoja pametne općine Ljubor.

Strateški dokumenti korišteni prilikom izrade Strategije razvoja pametne općine:

Digitalna agenda za Europu prepoznaje važnost informacijskih i komunikacijskih tehnologija za ostvarivanje ciljeve EU. Digitalna agenda pisana je do sada za dva desetogodišnja razdoblja, od 2010.-2020., te za razdoblje 2020. – 2030. godine. Drugi digitalni program koji obuhvaća razdoblje do 2030. godine usmjeren je na dubinske promjene do kojih je došlo uvođenjem digitalnih tehnologija, na ključnu ulogu digitalnih usluga i tržišta te na nove tehnološke i geopolitičke ambicije EU-a. U tome smislu

definirani su prioriteti: razvoj kvantnog računalstva, strategija lanca blokova i trgovinska politika koja se temelji na lancima blokova, antropocentrična i pouzdana umjetna inteligencija, poluvodiči (Europski akt o čipovima), digitalna suverenost, kibersigurnost, gigabitna povezivost, 5G i 6G, europski podatkovni prostor i infrastruktura te postavljanje globalnih tehnoloških standarda. Također, navedenom strategijom postavljeni su ciljevi koje je potrebno ostvariti u slijedećem razdoblju:

- *Vještine:* najmanje 80 % svih odraslih osoba ima osnovne digitalne vještine, na razini EU-u treba se postići zaposlenost minimalno 20 milijuna stručnjaka za IKT, među kojima bi trebalo biti više žena
- *Poduzeća:* najmanje 75 % poduzeća koristi usluge računalstva u oblaku, velikih količina podataka i umjetnu inteligenciju; više od 90 % malih i srednji poduzeća u EU trebalo bi dosegnuti barem osnovnu razinu digitalnog intenziteta; broj „jednoroga” u EU trebao bi se udvostručiti
- *Infrastruktura:* sva kućanstva u EU imaju gigabitnu povezivost, a sva naseljena područja trebala bi biti pokrivena 5G mrežom; proizvodnja najsuvremenijih i održivih poluvodiča u Europi trebala bi činiti 20 % svjetske proizvodnje; u EU bi u upotrebi trebalo biti 10 000 klimatski neutralnih i iznimno sigurnih rubnih čvorova, a Europa bi trebala imati svoje prvo kvantno računalo
- *Javne usluge:* sve ključne javne usluge trebale bi biti dostupne na internetu; svi će građani imati pristup svojoj zdravstvenoj dokumentaciji u elektroničkom obliku, a 80 % građana trebalo bi se koristiti rješenjem za digitalni identitet.

Ukupni proračun na program Digitalna Europa iznosi 7,5 milijardi EUR za razdoblje 2021. – 2027., dok države članice moraju izdvojiti najmanje 20% svojih sredstava za oporavak za projekte usmjerene na digitalizaciju gospodarstava i društva¹.

Zajednička poljoprivredna politika EU jedna je od najvažnijih strateških dokumenata koja se tiče ruralnog prostora, posebno u pogledu mehanizama djelovanja te mogućnosti financiranja ruralnog razvoja. Uzimajući u obzir kako je zajednička poljoprivredna politika usmjerena na opći razvoj ruralnog prostora, važan je dokument i za realiziranje Strategije razvoja pametne općine. Ciljevi koji su postavljeni zajedničkom poljoprivrednom politikom su slijedeći:

- Pružanje potpore poljoprivrednicima i poboljšanje poljoprivredne produktivnosti čime se osigurava stabilna opskrba povoljnom hranom

---

¹ COM(2021). *Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće*

- Zaštita prava poljoprivrednika iz Europske unije na odgovarajuću zaradu
- Davanje doprinosa borbi protiv klimatskih promjena i održivom upravljanju prirodnim resursima
- Očuvanje ruralnih područja i krajolika diljem EU-a
- Potaknuti održavanje dinamičnosti ruralnoga gospodarstva promicanjem zapošljavanja u poljoprivredi, poljoprivredno-prehrambenim industrijama i povezanim sektorima².

Akcijski plan Europske unije za pametna sela donijela je Europska unija kako bi potakla implementaciju koncepta „pametnog sela“, odnosno „pametne općine“ u prostor Europske unije, odnosno kako bi potakla strateški pristup i ostvarivanje rezultata u realizaciji Europskih politika na ruralnim područjima. U tome smislu teži se većem korištenju digitalnih alata koji bi doprinijeli gospodarskom i društvenom razvoju područja općine.

Od ostalih važnih dokumenata u području razvoja pametne općine na međunarodnoj razini izdvojeni su:

- European Commission (2019). Declaration on A smart and sustainable digital future for European agriculture and rural areas
- Action on Smart Rural Areas in the 21st Century - Smart Rural 21 | Project
- European Commission (2020). Smart Eco Social Villages Final report.
- European Commission (2020). Rural and farming dynamics and policies,
- European Commission (2020). Enhancing rural innovation,
- European Commission (2019). A smart and sustainable digital future for European agriculture and rural areas
- European Parliament and European Commission (2018). Bled Declaration for a 'Smarter Future of the Rural Areas in EU',
- Committee of the Regions (2017). Revitalisation of rural areas through Smart Villages | Opinion |
- European Economic and Social Committee (2017). Villages and small towns as catalysts for rural development | Opinion |

---

² European Commission (2022). Agriculture and rural development. https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-glance_en

Zakonski dokumenti koji su korišteni u Strategiji razvoja pametne općine su slijedeći:

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske NN 147/14, 123/17, 118/18 kojim se uređuju ciljevi i načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske, planski dokumenti politike regionalnog razvoja, tijela nadležna za upravljanje regionalnim razvojem, ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, način utvrđivanja urbanih i potpomognutih područja, poticanje razvoja potpomognutih područja, provedba, praćenje i izvještavanje o provedbi politike regionalnog razvoja u svrhu što učinkovitijeg korištenja fondova EU.

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20 kojim se uređuju jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, njihov djelokrug i ustrojstvo, način rada njihovih tijela, nadzor nad njihovim aktima i radom te druga pitanja od značenja za njihov rad.

Zakon o prostornom uređenju NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 kojim se uređuje sustav prostornog uređenja: ciljevi, načela i subjekti prostornog uređenja, praćenje stanja u prostoru i području prostornog uređenja, uvjeti planiranja prostora, donošenje Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, prostorni planovi uključujući njihovu izradu i postupak donošenja, provedba prostornih planova, uređenje građevinskog zemljišta, imovinski instituti uređenja građevinskog zemljišta i nadzor.

Zakon o sustavu državne uprave NN 66/19 kojim se uređuje sustav državne uprave te opća pravila o ovlaštenjima za donošenje podzakonskih propisa za provedbu zakona i privremenih interventnih mjera.

U okviru dokumenta korišteni su i sljedeći zakonski i strateški dokumenti:

- ***Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske NN 147/14, 123/17, 118/18***
- ***Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske NN 123/2017***
- ***Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine NN 13/2021***
- ***Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske NN 106/2017***

2. Koncept Pametna Općina

Socijalne i ekonomske promjene koje su pogodile društvo u posljednjih nekoliko desetljeća, a koje između ostalog uključuju promjene u demografskoj strukturi, odnosno smanjenje i starenje populacije, smanjenje davanja za javni sektor, trendove globalizacije i urbanizacije te klimatske promjene, utjecale su na smanjenje dostupnosti i kvalitete infrastrukture i javnih usluga, smanjenje prihoda te ograničenoj fizičkoj i digitalnoj povezanosti u ruralnim sredinama³. Raniji pokušaji da se na razvoj ruralnog prostora utječe vanjskim čimbenicima poput državnih mjera i poticaja pokazali su se nedovoljno uspješnim, što je dovelo do jačanja svijesti da je za ruralni razvoj potrebno aktivirati ljude s ruralnih prostora. Takvo razmišljanje prepoznala je i Europska unija koja je ujedno i prihvatila koncept pametnog razvoja ruralnog područja te ga dalje razvijala kroz strateške dokumente i akcijske planove.

Pametni razvoj podrazumijeva korištenje inovativnih alata, poput digitalne i zelene agende kako bi se postiglo unaprjeđenje okruženja za poboljšanje kvalitete života, teritorijalni razvoj, stimulaciju ekonomskog rasta, kao i na posljetku demografsku obnovu same sredine. Koncept pametnog razvoja, odnosno koncept pametnog razvoja općine tako se razvio kao odgovor na trenutačne izazove s kojima se ruralna sredina suočava te na zaostajanje ruralnih sredina u odnosu na urbane.

Pojam „pametno“ odnosi se na korištenje digitalnih i telekomunikacijskih tehnologija kako bi se uspješnije koristili postojeći resursi koji bi doveli do povećanja standarda i dobrobiti stanovništva.

³ Webinar - A vision for rural Europe - Harnessing the potential of rural areas to contribute to a sustainable & prosperous Europe.

Pametnu općinu čini zajednica u ruralnom području koja koristi inovativna rješenja kako bi unaprijedila unutarnju otpornost, osnažila lokalne kapacitete i ojačala svoje potencijale. Razvoj koncepta leži u participativnom pristupu koji uključuje različite dionike te služi kako bi se razvila i implementirala strategija za unaprjeđenje ekonomske, socijalne i ekološke situacije. U tom kontekstu koncept vidi potencijal u mogućnostima koje stvaraju digitalne tehnologije. Koncept Pametne općine stoga obuhvaća:

1) Zajednicu u ruralnoj sredini koja nije ograničena jasno definiranim prostornim ili administrativnim ograničenjima. Zajednica je karakterizirana svojim individualnim karakteristikama – potrebama i izazovima s kojima se suočava, a njihova koegzistencija čini okvir u sklopu kojeg se razvijaju pametne općine.

2) Participativni pristup koji podrazumijeva aktivno sudjelovanje lokalne i šire zajednice u kreiranju strategije i donošenju odluka. Participativni pristup podrazumijeva uključivanje različitih dionika, od jedinica lokalne samouprave, lokalnih proizvođača, malih poduzetnika, udruga, zadruga i drugih poslovnih subjekata, pa sve do susjednih naselja, općina i gradova koje zajedničkim pristupom traže rješenja za aktualne probleme unutar zajednice.

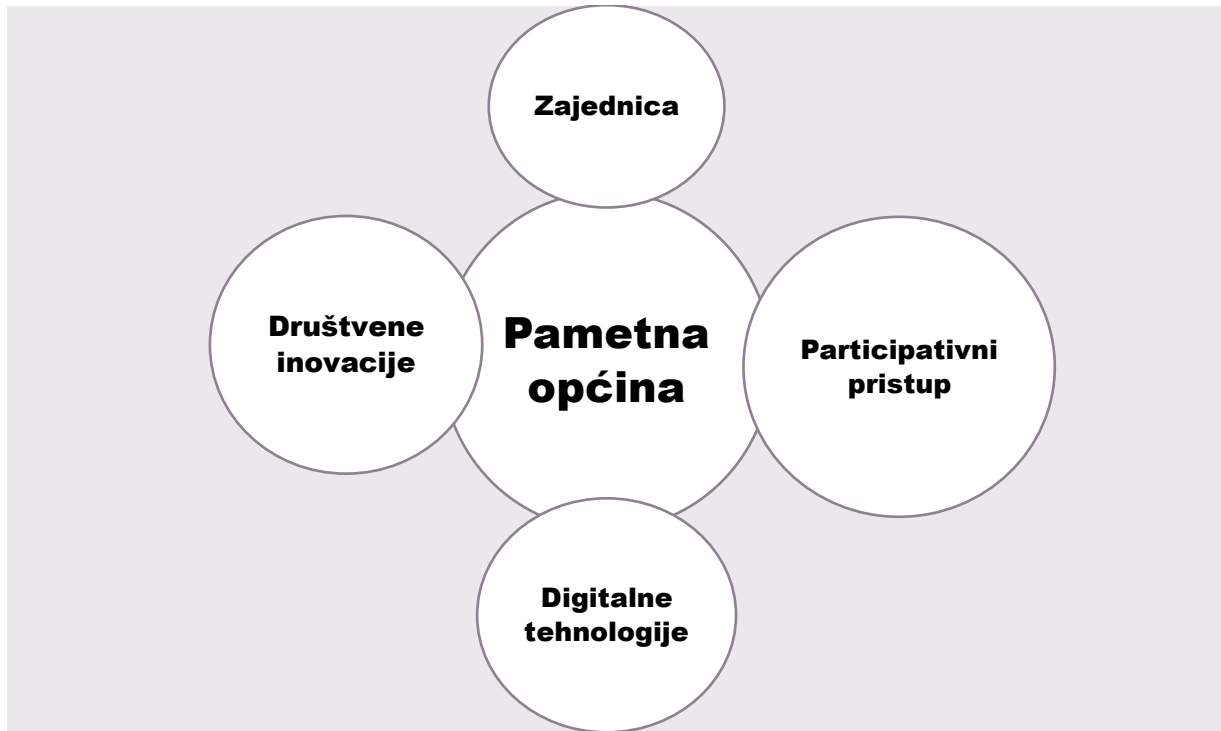
3) Korištenje digitalnih tehnologija kako bi ruralne sredine postale agilnije, bolje koristile vlastite resurse i povećale kvalitetu života čime bi se unaprijedila atraktivnost ruralnog područja. Korištenjem digitalnih tehnologija pametna sela stvaraju okruženje koje ima potencijala dati iste mogućnosti kakve postoje u urbanoj sredini. Digitalne tehnologije u tome smislu obuhvaćaju informacijske i komunikacijske tehnologije, iskorištavanje velikih podataka i/ili inovacije povezane s uporabom Interneta stvari. No, digitalne tehnologije nisu prvi, već posljednji korak u stvaranju pametnih zajednica koje se temelje na razumijevanju ljudi i procesa te sukladno tome čine pametno okruženje.

4) Društvene inovacije predstavljaju važnu i neizostavnu okosnicu koncepta Pametne općine koja najviše ovisi o kvaliteti zajedništva u lokalnoj zajednici, društvenoj inkluziji te transparentnosti sustava, a obuhvaća područja poput bioekonomije, zelene ekonomije, energije i mobilnosti.⁴

---

⁴ COM (2021). A long-term Vision for the EU's Rural Areas - Towards stronger, connected, resilient and prosperous rural areas by 2040.

Slika 1. Koncept pametne općine

Osnovne karakteristike Pametne općine vidljive su kroz šest sektora o kojima i ovisi uspješnost implementacije: Upravljanje općinom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge, kao i kategoriju Održiv promet i mobilnost.

Upravljanje općinom i uslugama jest prvi sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20), samoupravni djelokrug Općina odnosi se na poslove od lokalnog značaja, odnosno: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebni zakonima. Općinom upravljaju tijela jedinica lokalne samouprave, odnosno predstavničko tijelo - općinsko vijeće koje donosi akte u okviru djelokruga općine te obavlja druge poslove u skladu za zakonom i statutom te izvršno tijelo – općinski načelnik koji zastupa

općinu te je odgovoran za zakonito i pravilno obavljanje poslova državne uprave. Kako bi se upravljanje općinom unaprijedilo potrebno je iskoristiti mogućnosti koje digitalizacija sustava javne uprave pruža, a koje posljedično dovode do veće učinkovitosti i transparentnosti javne uprave. U tome smislu potrebno je dalje raditi na umrežavanju glavnih dionika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, kako bi potrebne informacije bile što brže dostupne za realiziranje poslovnih zadataka. Sve to doprinijeti će poboljšanju rada javne uprave koje će doprinijeti unaprjeđenju gospodarstva, ali i posljedično unaprjeđenju kvalitete života stanovnika na području općine Lobor kroz lakše ostvarivanje osobnih prava i potreba, odnosno lakšeg pristupa informacijama. Navedeni sektor stoga obuhvaća sljedeće dimenzije: transparentnost u upravljanju, dostupnost informacija, informiranje javnosti te strateško upravljanje.

Kvaliteta života jest drugi sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Kvaliteta života odnosi se na sve čimbenike koji imaju utjecaja na životne uvjete zajednice, odnosno stanovništva na području općine Lobor. Pod pojmom kvaliteta života podrazumijeva se stupanj blagostanja pojedinca, odnosno zajednice. Kako bi se kvaliteta života na području općine unaprijedila koristiti će se digitalne tehnologije. Preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija postojanje je edukacija i ulaganje u cjeloživotno obrazovanje, kao i ulaganje te poticanje stanovništva na edukacije vezane za digitalnu pismenost. Osim toga, kvaliteti života svakako doprinosi i jačanje socijalnog kapitala, kreativnosti i uključenosti u javni život stanovništva s područja općine, a što je sve moguće potaknuti kroz razvoj digitalnih alata. U skladu s time dimenzije unutar sektora obuhvaćaju socijalni kapital, kvalificiranost i educiranost građana, ulaganje u obrazovanje, cjeloživotno učenje, kreativnost i uključenost u javni život.

Ekonomija jest treći sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Ekonomija jest ljudska djelatnost koju čine proizvodnja, potrošnja i razmjena, odnosno podrazumijeva aktivnost zarade proizvodnjom, kupovinom ili prodajom proizvoda. Ekonomija predstavlja jedan od najvažnijih čimbenika koji utječe na samoodrživost određene cjeline zbog čega razvoj iste treba predstavljati prioritet svakog područja. Kako bi se potaknuo razvoj gospodarstva određenog područja, potrebno je iskoristiti digitalne tehnologije koje mogu imati veliku ulogu u poticanju takvog razvoja. U tome smislu one predstavljaju alat kojim se postiže uklanjanje ili smanjivanje birokratskih barijera, ubrzanje procesa dobivanja dozvola, brzini

pristupa potrebnim informacijama što sve utječe na privlačnost područja za potencijalne investitore, otvaranje novih radnih mjesta, kao i posljedično rast i razvoj ekonomije područja. Sektor Ekonomija podrazumijeva slijedeće dimenzije: inovacije, ekološku poljoprivrednu proizvodnju, produktivnost i fleksibilnost

Okoliš jest četvrti sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Okoliš podrazumijeva životnu sredinu koja uključuje biljni i životinjski svijet, ali i kulturnu baštinu u uzajamnosti djelovanja. Sastavnice okoliša su zrak, voda, more, tlo, krajobraz, zemljina kora te biljni i životinjski svijet. Vanjski procesi poput čovjekova djelovanja i drugih izravno utječu na okoliš, a mogu dovesti do nepovratnih promjena koje dovode u pitanje budućnost samog okoliša, životinjskog i biljnog svijeta, odnosno čovjeka. Upravo zbog toga zaštita okoliša predstavlja jedan od najvećih prioriteta današnjice. Kako bi se unaprijedio razvoj zaštite okoliša na području općine, koristiti će se digitalne tehnologije koje imaju potencijala doprinijeti monitoringu stanja okoliša na području općine, odnosno doprinijeti nadzoru nad procesima koji doprinose zaštiti okoliša. Navedeni sektor obuhvaća dimenzije iskorištavanje prirodnih resursa, mjere za zaštitu okoliša te gospodarenje otpadom i upravljanje resursima.

Temeljne usluge su peti sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Temeljne usluge obuhvaćaju usluge koje su neophodne za ruralni razvoj područja. U tome smislu obuhvaćaju sve osnovne usluge koje doprinose demografskoj obnovi područja. Uzimajući u obzir negativne demografske trendove koji postoje na razini većine Republike Hrvatske, prioritet predstavlja razvoja upravo temeljnih usluga na području ruralnog prostora. Uzimajući upravo nedostatak temeljne infrastrukture, usluga, ali i kvalitetnih programa na ruralnom području Republike Hrvatske, postoji potencijal digitalnih tehnologija koje mogu povećati dostupnost navedenih usluga, programa, odnosno infrastrukture, ali i doprinijeti povećanju kvalitete navedenih usluga i programa. Sektor temeljnih usluga obuhvaća zdravstvenu i socijalnu zaštitu i prevenciju, sportski i kulturni sadržaj, te dostupnost obrazovanja.

Održiv promet i mobilnost su posljednji sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Promet jest gospodarska djelatnost koja je usmjerena na prijevoz robe i ljudi te prijenos informacija s jednog mjesta na drugo. Promet je sačinjen od

infrastrukture koja se dijeli na cestovnu, željezničku, zračnu i morsku, prijevozna sredstva koja podrazumijevaju cestovna vozila, željeznička vozila, zrakoplove, brodove, kao i tehnologiju i organizaciju. Digitalna tehnologija može unaprijediti održivost prometne infrastrukture kroz implementaciju digitalnih rješenja. U tome smislu digitalna tehnologija može pomoći kod operacionalizacije poslovnih procesa, integracije i komunikacije između različitih dionika u prometu, uvođenju ekoloških rješenja, smanjenja onečišćenja okoliša. Sektor Održivog prometa i mobilnosti podrazumijeva dimenzije lakoću dostupnosti i kretanja, dostupnu infrastrukturu, održiv i siguran prometni sustav te punionice.

Slika 2. Sektori o kojima ovisi uspješnost implementacije

Upravljanje općinom i uslugama	Kvaliteta života	Ekonomija
<ul style="list-style-type: none"> • transparentnost u upravljanju • dostupnost informacija • informiranje javnosti • strateško upravljanje	<ul style="list-style-type: none"> • socijalni kapital • kvalificiranost i euduciranost građana • ulaganje u obrazovanje • cjeloživotno učenje • kreativnost • uključenost u javni život	<ul style="list-style-type: none"> • inovacije • ekološka poljoprivredna proizvodnja • produktivnost • fleksibilnost

Okoliš	Temeljne usluge	Održiv promet i pametna mobilnost
<ul style="list-style-type: none"> • iskorištavanje prirodnih resursa • mjere za zaštitu okoliša • gospodarenje otpadom i upravljanje resursima	<ul style="list-style-type: none"> • zdravstvena zaštita • sportski i kulturni sadržaji • dostupnost obrazovanja • socijalna zaštita i uključenost	<ul style="list-style-type: none"> • lakoća dostupnosti i kretanja • dostupna infrastruktura • održiv i siguran prometni sustav • zelene punionice goriva

Uzimajući u obzir kako svako geografsko područje ima svoje jedinstvene karakteristike te samim time i specifične probleme i izazove s kojima se nosi, odnosno potencijale koje je moguće iskoristiti, potrebno se svakoj zajednici posvetiti zasebno kao jedinstvenoj teritorijalnoj cjelini.

Kako bi zajednica što kvalitetnije odgovorila na izazove s kojima se susreće te prepoznala i iskoristila potencijale koje posjeduje, potrebno je koristiti strateški okvir koji služi kao sredstvo za postizanje toga cilja. Strateški okvir u toj procjeni predstavlja integriran i sveobuhvatan pristup problematici odabranog područja. U takvom integriranom pristupu potrebno je odrediti realne kratkoročne, srednjoročne i dugoročne ciljeve, a koji moraju biti postavljeni unutar realnih ambicija te vremenskog okvira unutar proračuna. Proces razvoja mora biti mjerljiv kroz postavljene indikatore koji služe za daljnje usmjerenje, a pokazatelji trebaju biti kontinuirano provjeravani i ispitivani kako bi se evaluiralo postojeće i buduće stanje te daljnji smjer razvoja područja.

Koncept Pametne općine zbog toga kao polazišnu točku uzima Strategiju razvoja pametne općine koja predstavlja dokument koji odgovara na izazove i potrebe tog teritorija.

Uzimajući u obzir kako je Općina Lobor, kao i druga područja Europske unije, suočena sa sličnim općim problemima kao što su starenje stanovništva, depopulacija, smanjena mobilnost,

Strategija razvoja pametne Općine Ljubor do 2026. godine

---

nejednaka distribucija javnih usluga i programa za lokalno stanovništvo, smanjene poslovne mogućnosti, slaba iskorištenost prirodnih resursa, nedostatan ekonomski i tehnološki razvoj, ali da ju uz opće pogađaju i specifični lokalniji izazovi povezani za jedinstvene karakteristike područja, definirano je pisanje i ove Strategije razvoja pametne Općine Ljubor, a kako bi se osigurao kvalitetan život te povećanje zadovoljstva životom u Općini koji bi doprinijeli obnovi navedenog ruralnog područja, odnosno ruralnom razvoju navedenog područja.

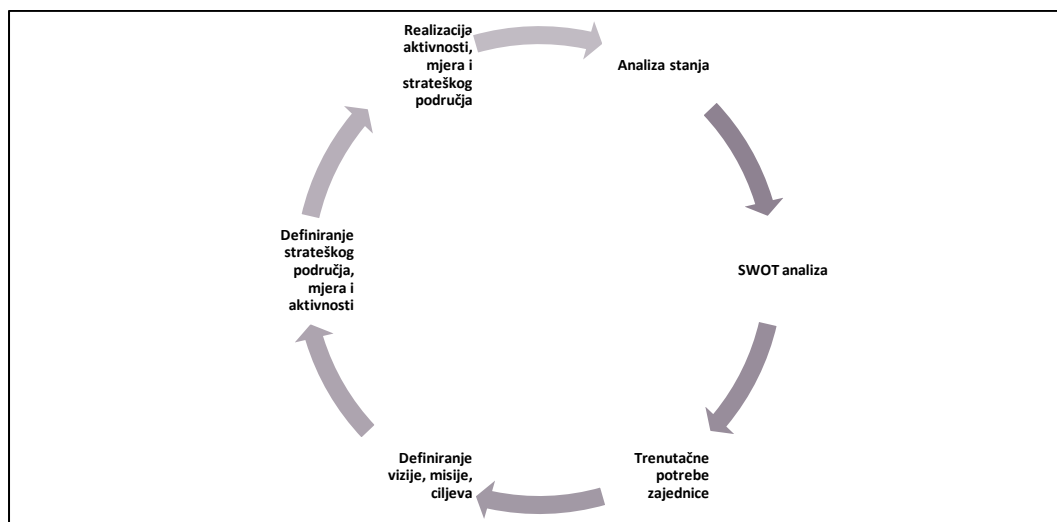
3. Strategija razvoja pametne Općine Lobor

Strategija razvoja pametne općine Lobor rađena je kako bi se potaknuo održivi gospodarski i društveni razvoj, odnosno kako bi se podigla razina kvalitete života te podigla konkurentnost gospodarstva i efikasnost javne uprave kroz primjenu novih digitalnih tehnologija.

Strategija razvoja pametne općine definirana je na temelju ranije prikazanih šest strateških područja koji predstavljaju prioritete razvoja utemeljene na prepoznatim potrebama. Za pojedino područje definirane su mjere kroz koje se ostvaruju strateški ciljevi.

Prvi korak kod definiranja strategije jest stavljanje podataka u kontekst, odnosno definiranje analize stanja koja se temelji na Provedbenom programu Općine Lobor za razdoblje 2022. – 2025., Strategije razvoja Općine Lobor za razdoblje do 2020. godine te relevantnijih statističkih podataka. Nakon analize stanja radimo SWOT analizu kojom utvrđujemo snage, slabosti, prijetnje i prilike navedene Općine. Na temelju tih podataka dolazimo do definiranja potreba područja, a na temelju kojih dalje razrađujemo što je potrebno napraviti kako bi se navedene potrebe realizirale. U dijelu o viziji, misiji, ciljevima, strateškim područjima, mjerama i aktivnostima definiramo daljnje radnje kojima je cilj podmiriti potrebe područja. Uzimajući u obzir kako navedeni dokument predstavlja tek nacrt budućeg djelovanja, nakon njegovog usvajanja potrebno je početi s njegovom realizacijom.

Slika 1. Ciklus donošenja strategije pametne općine

3.1. Analiza stanja

Prilikom analize postojećeg stanja u obzir je uzeto šest sektora o kojima ovisi uspješnost implementacije te na temelju kojih su posljedično, nakon provedene analize postojećeg stanja, definirani očekivani rezultati i pokazatelji.

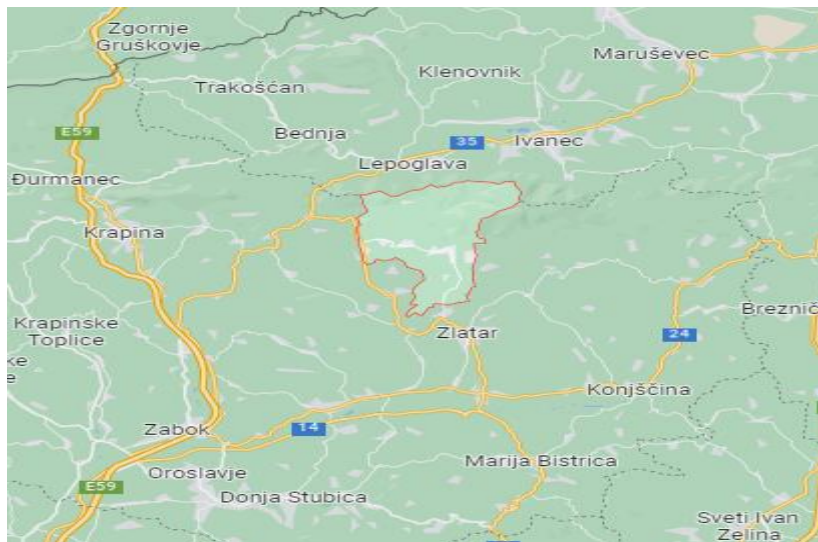
3.1.1. Pametno upravljanje općinom i uslugama

Upravljanje općinama i uslugama prvo je područje koje se analizira. Analizom upravljanja općinom i uslugama podrazumijeva analizu područja općine Lobor, te način upravljanja općinom Lobor.

Općina Lobor nalazi se u Krapinsko – zagorskoj županiji te zauzima 3,60% ukupne površine Županije. Općina Lobor karakteristična je po nizu brežuljaka koji se naslanjaju na Ivanšćicu, najvišu uzvisinu sjeverozapadne Hrvatske. Općina graniči s Općinom Novi Golubovec i Općinom Mihovljan na sjeveru, na jugu s Općinom Mača, dok na zapadu s Gradom Zlatarom. Sa sjeverne strane naslanja se na Varaždinsku županiju. Općina Lobor obuhvaća 10 naselja: Cebovec, Lobor, Markušbrijeg, Petrova Gora, Stari Golubovec, Šipki, Velika Petrovagorska, Vinipotok, Vojnovec Loborski i Završje Loborsko.

Slika 4. Geografski položaj Općine Lobar

Općinom Lobar upravljaju predstavničko, izvršno tijelo i Jedinствeni upravni odjel Općine Lobar.

Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi odluke i akte u okviru prava i dužnosti Općine te obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i Statutom. Sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20 predstavničko tijelo: donosi statut jedinice lokalne, donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne samouprave, osniva radna tijela, bira i razrješuje članove tih tijela te bira, imenuje i razrješuje i druge osobe određene zakonom, drugim propisom ili statutom, uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela jedinice lokalne samouprave, osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za jedinicu lokalne samouprave, te obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u njezin djelokrug.

Općinski načelnik je nositelj izvršne vlasti te zastupa Općinu. Mandat Općinskog načelnika je četiri godine. Općinski načelnik odgovoran je za zakonito i pravilno obavljanje povjerenih poslova državne uprave tijelu državne uprave. Općinski načelnik obavlja poslove utvrđene

statutom Općine. Općinski načelnik, sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20 priprema prijedloge općih akata, izvršava ili osigurava izvršenje općih akata predstavničkog tijela, usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinice lokalne samouprave u obavljanju poslova iz njegovog samoupravnog djelokruga te nadzire njihov rad, upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, kao i njezinim prihodima i rashodima, odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganju drugom imovinom, imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba, obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Jedinstveni upravni odjel obavlja stručne i administrativno tehničke poslove za potrebe načelnika i Općinskog vijeća. Priprema materijale za sjednice, izrađuje prijedloge akata, vodi zapisnik, brine o objavi službenih akata i o pravovremenom obavljanju poslova, sudjeluje u planiranju i izradi proračuna Općine, prati njegovo provođenje i o tome dostavlja potrebna izvješća nadležnim državnim tijelima te brine o financijskom poslovanju i računovodstveno - knjigovodstvenim poslovima.

Slika 3 Organizacijska shema Općine Ljubor

3.1.2. Kvaliteta života

U ovom dijelu analize usmjeravamo se na dimenziju Korištenja ljudskih potencijala. U tom kontekstu analiziramo strukturu stanovništva na području Općine Lohor, kao i ostale dionike koji mogu potaknuti poboljšanje kvalitete života na području Općine Lohor kroz razvoj društvenih inovacija.

Na prostoru teritorija prema Popisu stanovništva iz 2021. godine živi 2.694, a 2011. godine živjelo je 3.188 stanovnika što je 494 stanovnika manje nego deset godina ranije. Najveći broj stanovništva broji naselje Lohor s 481 stanovnika, nakon čega slijedi naselje Petrova Gora s 407 stanovnika te naselje Markušbrijeg s 376 stanovnika. Broj stanovnika na području Općine Lohor kontinuirano se smanjuje od 1991. godine, o čemu svjedoči i vitalni indeks, odnosno broj rođene djece na 100 umrlih. U 2019. godini vitalni indeks iznosio je 28,3.

Što se tiče obrazovne strukture Općine, najveći je broj stanovništva s obrazovnom razinom manjom ili jednakom završenoj osnovnoj školi. Sukladno tome, na području Općine Lohor ima 97 osoba, odnosno 4% ukupne populacije bez završene škole, 51 osoba, odnosno 2% sa završenim prvim do trećim razredom osnovne škole, 466 osoba, odnosno 17% ima završen četvrti do sedmi razred osnovne škole, dok je osnovnu školu završilo 25% ukupne populacije Općine Lohor. Srednju školu završilo je 48% populacije, odnosno 1.309 stanovnika, dok 5%, odnosno 132 osobe imaju završeno visoko obrazovanje. Osobe koje imaju završeno visoko obrazovanje u najvećoj mjeri imaju završenu višu školu ili prvi stupanj fakulteta, ili pak stručni studij. Doktorat ima jedna osoba na području Općine.

Stanovništvo Općine Lohor u najvećoj mjeri ostvaruje prihode od stalnog rada. Prihode od stalnog rada ostvaruje 28% stanovništva, dok prihode od povremenog rada ostvaruje samo 21 osoba. Devet posto stanovništva Općine Lohor ostvaruje starosnu mirovinu, dok socijalne naknade ostvaruje otprilike svaka 25 osoba. Svaka treća osoba na razini Općine jest zaposlena, dok je 6% ukupne populacije nezaposleno. Ekonomski je neaktivno skoro 60 posto populacije, od čega je najviše osoba umirovljenika, dok je manje učenika i studenata te osoba koje se bave obvezama u kućanstvu.

Prema podacima iz 2011. godine koji se tiču informatičke pismenosti stanovništva Općine, 60,44% stanovništva se ne zna koristiti internetom, 64,99% stanovništva se ne zna koristiti

električnom poštom, 69,88% ne zna koristiti tablične izračune, dok 64,30% ne zna obraditi tekst. Većina informatički pismene populacije mlađa je od 40 godina što je u skladu s vremenskim obuhvatom u kojem se informatička revolucija događala. Sukladno navedenom, prepoznata je potreba za ulaganjem u razvoj informatičke pismenosti stanovništva na području Općine Lohor.

Sukladno Registru udruga u Općini trenutačno djeluje 33 udruga koje imaju potencijala dodatno doprinijeti razvoju Općine. Od ukupnog broja udruga najviše je udruga usmjereno na socijalnu zaštitu i prevenciju, sport, kulturu, kao i promicanje gospodarskih interesa dionika Općine Lohor.

3.1.3. Ekonomija

U ovom dijelu analizira se ekonomija Općine Lohor. U tome se smislu analizira stupanj razvijenosti općine, te djelatnosti na području općine.

Općina Lohor pozicionirana je u IV skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave sukladno Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 132/2017).

Gospodarstvo Općine leži na prerađivačkoj industriji s obzirom kako je u njoj zaposlena skoro svaka četvrta osoba, te na građevinarstvu s obzirom kako je u toj djelatnosti zaposleno oko 20% ukupne populacije Općine. Ostale važne djelatnosti koje zapošljavaju najveći broj ljudi su djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala te djelatnost javne uprave i obrane i obveznog socijalnog osiguranja.

Trenutačno na području Općine posluje 91 poduzetnik, a 31 poduzetnik objavio je GFI izvješće za zadnju statističku godinu. Najveći broj poslovnih subjekata čine mikro poslovni subjekti, dok nešto manje mali poslovni subjekti. Samo 2% poslovnih subjekata je srednje veličine. Broj poslovnih subjekata kroz zadnje pet godine uglavnom se održava na istom broju što govori u prilog stabilnosti tržišta. Ukupni ostvareni prihodi na području Općine su 83,42 mil. kn od čega

najviše ostvaruju društva s ograničenom odgovornošću, nakon čega obrtnici te jednostavna društva s ograničenom odgovornošću. Poslovni subjekti zapošljavaju 153 osobe, od čega najviše zapošljavaju oni poslovni subjekti mikro veličine, zatim oni poslovni subjekti srednje veličine te nakon toga poslovni subjekti male veličine.

Iako trenutačno poljoprivreda nije dominantna djelatnost Općine Lobor, zbog duge tradicije uzgoja specifičnih poljoprivrednih sorta, pogodne klime i čistog i nezagađenog okoliša moguće je razvoj poljoprivrede, posebno vinogradarstva i voćarstva. U tome smislu potrebno je raditi na povećanju konkurentnosti trenutačnih poljoprivrednih proizvođača te okrupnjavanju trenutačnih posjeda, kao i usmjeravati poljoprivredne proizvođače na poduzetničko djelovanje.

Osim poljoprivrede, postoji potencijal razvoja turizma u pogledu ruralnog, aktivnog te vjerskog turizma, uzimajući u obzir brojnost zaštićenih vjerskih lokaliteta, kao i brojnost manifestacija i hodočašća. Turistički potencijal Općine prepoznat je i kroz rad Turističke zajednice Krapinsko – zagorske županije u sklopu kojeg se područje i promovira.

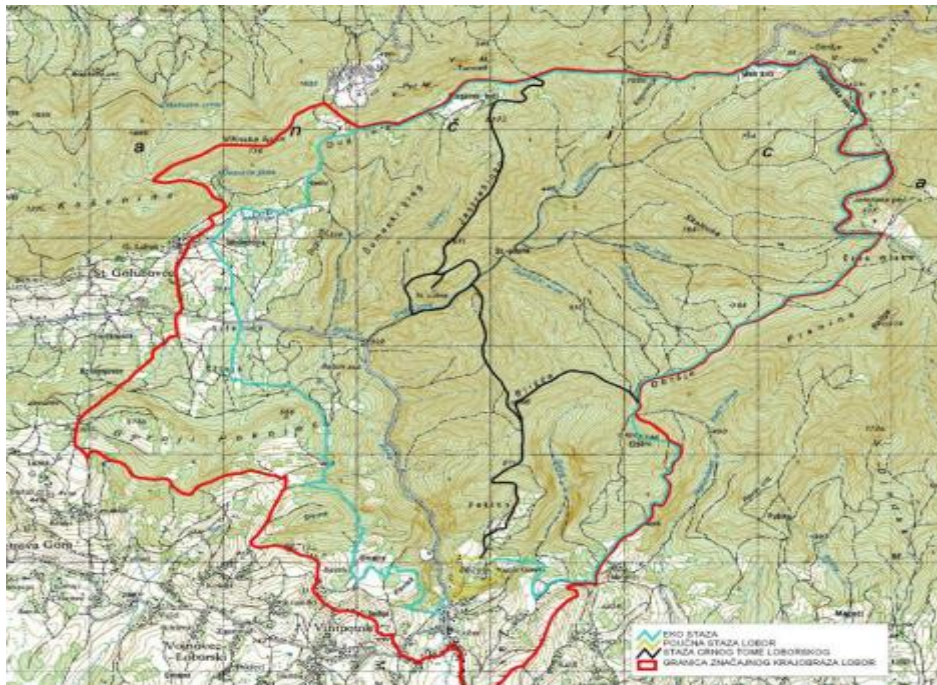
3.1.4. Okoliš

Ovaj dio Strategije usmjeren je na analizu okoliša, i to definiranje zaštićenih područja na području općine, kao i korištenje prirodnih resursa.

Iako prema Zakonu o zaštiti prirode NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19 na prostoru Općine ne postoje zaštićena područja, kroz Prostorni plan prepoznaje se područje Lobora kao područje koje je potrebno zaštititi kao Značajni krajobraz Lobor. Područje u potpunosti pripada Općini Lobor i obuhvaća dijelove sljedećih katastarskih općina: dio K.O. Purga, dio K.O. Vojnovec i dio K.O. Oštrc. Površina područja iznosi 2.000 ha te predstavlja područje s velikom krajobraznom vrijednosti na kojem je prisutna velika biološka raznolikost s naglašenom odgojno – obrazovnim, kulturno – povijesnim i turističko – rekreacijskim vrijednostima.

Slika 4. Značajni krajobraz Lobar

Područje zaštićeno Uredbom o ekološkoj mreži (NN broj 124/13 i 105/15) je vršni dio Ivanšćice (HR 2000371) koji spada pod zaštićena područja prema Direktivi o Staništima. Na području Ivanšćice nalaze se populacijske vrste poput: gorskog potočara, danje medonjice, Grundova šumskog bjelca, kiseličinog vatrenog plavca, velikouhog šišmiša, modrog sasa, te alpinske strizibube zbog čega je i navedeni dio zaštićen.

Opskrba električnom energijom distribuira se putem HEP Elektre Zabok i Elektre Varaždin putem 19 trafostanica snage 2.180 kW. Električna energija dostupna je u svim naseljima Općine Lobar, no postoji potreba za rekonstrukcijom mreže kako bi se osigurala kvalitetna usluga.

Za gospodarenje otpadom na području Općine nadležan je Komunalac d.o.o. iz Konjšćine. U Općini je uveden sustav odvojenog prikupljanja otpada te se komunalni otpad odvozi na odlagalište u Tugonici u Općini Marija Bistrica, a na području se nalazi i odlagalište građevinskog otpada.

Jedan od prioriternih problema Općine Lobar predstavlja nepostojanje sustava odvodnje otpadnih ni oborinskih voda zbog čega se otpadne vode prikupljaju putem septičkih jama, dok

se oborinske vode bez pročišćavanja odvajaju otvorenim jarcima u lokalne vodovode i kanale uz prometnice.

Na području Općine dostupna je plinska infrastruktura te su sva naselja Općine Lobar pokrivena sustavom plinske mreže.

3.1.5. Temeljne usluge

Kroz dimenziju Pametnog življenja i sigurnosti analizirana je društvena infrastruktura na području, i to infrastruktura namijenjena za predškolski odgoj i obrazovanje, zdravstvenu zaštitu, kulturu te ostale temeljne usluge.

Od infrastrukture namijenjene za predškolski odgoj i obrazovanje na području Općine Lobar, postoji infrastruktura za predškolski odgoj – vrtić, te infrastruktura za osnovnoškolsko obrazovanje.

Na području Općine djeluje Dječji vrtić Ivančica – Lobar kao matični vrtić koji je izgrađen 2022. godine uz pomoć Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Kapacitet vrtića je 80 djece, a obuhvaća odgojno obrazovne skupine poput: Bubamara, Mješovite vrtićke skupine Sunčeka, Mješovite vrtićke skupine Zvončići te Mješovite vrtićke skupine Ljubičice.

Infrastruktura namijenjena za osnovnoškolsko obrazovanje uključuje Osnovnu školu Franje Horvata Kiša u naselju Lobar kao matičnu školu. Uz matičnu školu djeluje i područna škola Petrova gora.

Od infrastrukture namijenjene za zdravstvenu zaštitu na području Općine Lobar djeluje ambulanta opće medicine te stomatološka ambulanta, kao i jedna ljekarna, a od infrastrukture namijenjene za socijalnu zaštitu postoji Dom za odrasle osobe u Markušbrijegu koji skrbi za otprilike 300 korisnika. Osim Doma za odrasle osobe, na području postoji i Udruga sv. Ana koja provodi djelatnost socijalne zaštite usmjerene na djecu s teškoćama u razvoju, te osobama s invaliditetom.

Domovi kulture čine infrastrukturu namijenjenu za kulturu na području Općine Ljubor. Uz same Drove kulture, kojih je četiri na području, postoje i vatrogasni dom te sportska dvorana u naselju Ljubor koji doprinose razvoju kulturnog sadržaja.

3.1.6. Održiv promet i mobilnost

Kroz sljedeći tekst analizirana je prometna infrastruktura na području općine Ljubor.

Hijerarhijski najviše prometnice na području Općine Ljubor su državne ceste. Kroz samu Općinu prolazi dionica državne ceste D29 koja spaja Novi Golubovec sa Zlatar Bistricom i Soblincem u duljini od 36,68 km. Kroz Općinu prolazi i županijska cesta Ž 2128 – D29 koja spaja Ljubor i Ladislavec u dužini od 11 km, od čega 9,83 km prolazi kroz područje Općine. Osim županijskih cesta na području Općine nalazi se i lokalna cesta LC 22016 D29 koja povezuje naselja Stari Golubovec i Ljubor duljinom od 7,52, od čega je duljina koja prolazi kroz područje Općine 7,62 km. U Općini Ljubor nalazi se i 91,298 km nerazvrstanih cesta.

3.2. Stupanj digitalizacije Općine

Stupanj digitalizacije općine predstavlja prikaz trenutnog stanja te prikaz stanja nakon realizacije Strategije općine. Stupanj digitalizacije ocijenjen je kroz hibridni model koji ocjenjuje stanje i zrelost općine Ljubor u svakom od definiranih segmenata: Upravljanje općinom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge, Održiv promet i pametna mobilnost. Razine u modelu svrstavaju se u dimenziju (1) početka inicijative, (2) razvoj pametne općine, (3) povezanu pametnu općinu, (4) naprednu pametnu općinu te (5) transformiranu pametnu općinu. Transformirana pametna općina predstavlja ideal tipsku dimenziju koju nije postigla niti jedna općina, dok je u četvrtoj, dimenziji napredne pametne općine svrstano vrlo malo općina. Općina Ljubor svrstava se u prvu dimenziju, odnosno početak inicijative, s obzirom kako do sada nisu provedeni brojni projekti usmjereni na digitalizaciju Općine Ljubor. U tome smislu, početak inicijative je prisutan u svim navedenim područjima.

Nakon realizacije Strategije stupanj digitalizacije u svim područjima biti će na razini povezane pametne općine. U tome smislu, ciljano stanje definirano je kroz:

- Postojanje centraliziranog upravljanja sustavom podataka
- Umreženosti s dionicima unutar i izvan općinske uprave putem sustava
- Razvijen plan pružanja usluga koji uključuje e-usluge
- Kontinuirano unaprjeđenje upravljanja modela pružanja usluga
- Korištenje digitalnih tehnologiju sa svrhom unaprjeđenja transparentnosti te razvoja općine
- Razvijen sustav upravljanja virtualnim zajednicama, uključivanje građenja
- Usmjerenje na razvoj kompetencija i vještina vezanih za digitalne vještine
- Definirani ključni pokazatelji uspješnosti Strategije razvoja pametne općine te način praćenja

Tablica 1. Stupanj digitalizacije općine Ljubor

<i>Razine/Područja</i>	<i>Početak</i>	<i>Razvoj</i>	<i>Povezan</i>	<i>Napredan</i>	<i>Smart</i>
Upravljanje općinom i uslugama					
Kvaliteta života					
Ekonomija					
Okoliš					
Temeljne usluge					
Održiv promet i mobilnost					

3.3. SWOT analiza

SWOT analiza predstavlja analizu unutarnjih i vanjskih čimbenika analize koja uključuje prednosti, slabosti te prilike i prijetnje. SWOT analizom u obzir uzimamo ključne čimbenike koji utječu ili mogu utjecati na trenutačnu situaciju te nam pruža pomoć kod određivanja strateških prioriteta kroz povećanje snaga kojih je moguće iskoristiti, odnosno kako bismo minimizirali slabosti te kapitalizirali prilike i minimizirali prijetnje.

S N A G E

Dobar prometni položaj

Očuvana priroda

Postojanje zaštićene prirodna baština

Postojanje zaštićene kulturne baštine

Postojanje osnovne infrastrukture za predškolski odgoj i obrazovanje

Postojanje osnovne infrastrukture za obrazovanje

Postojanje infrastrukture za primarnu zdravstvenu zaštitu

Postojanje civilnog društva

Dobra pokrivenost osnovnom infrastrukturom za vodoopskrbu, elektroopskrbu, sustavom pošte i telekomunikacija

S L A B O S T I

Starenje stanovništva

Nedostatno razvijeno gospodarstvo

Manjak proizvodnih nositelja gospodarstva

Nedovoljna osviještenost o mogućnostima razvoja

Ispodprosječno rangiranost sukladno indeksu razvijenosti

Neiskorišteni turistički potencijali

Neiskorišteni poljoprivredni potencijali

Nedostatak kulturnih sadržaja za stanovništvo

Nedostatak sportskih sadržaja za stanovništvo

PRI LI KE

Potencijal korištenja fondova EU

Potencijal razvoja poljoprivrede, posebno one s dodanom vrijednosti poput ekološke poljoprivrede

Potencijal razvoja turizma utemeljenog na prirodnim ljepotama

Potencijal razvoja poduzetništva

Razvoj društvene infrastrukture kao osnove za demografsku obnovu Općine

Digitalizacija Općine

Planiranje razvoja Općine kako bi se povećala efikasnost upravljanja Općinom i razvoj Općine

Očuvanje prirodne i kulturne baštine, valorizacija i prezentacija

Poticanje razvoja gospodarstva kroz smanjivanje potrebne dokumentacije na razini Općine

Informiranje, lociranje i uključivanje lokalnih proizvođača u razvojne aktivnosti

Dobri uvjeti i potencijal za razvoj svih oblika ruralnog turizma i usluga

PRI JET NJE

Trend depopulacije stanovništva

Trend iseljavanja stanovništva

Nedovoljno ulaganje u Jedinice lokalne samouprave od strane Republike Hrvatske

Nedovoljno poticajno okruženje za realiziranje procesa razvoja na razini Republike Hrvatske

Nedovoljna usmjerenost na održivi razvoj kod procesa planiranja

Nedovoljna usmjerenost na ekološka načela kod procesa planiranja

Preveliko iskorištavanje prirodnih bogatstava

Ugroženost kulturnih i tradicijskih vrijednosti

Ugroženost kulturnog identiteta Općine

3.4. Vizija Općine Lobor

Vizija Općine Lobor preuzeta je iz Provedbenog programa Općine Lobor te glasi:

„Općina koja zajedničkim radom, znanjem i iskustvom gradi i razvija bolji, ljepši i za život ugodniji Lobor, oživljava tradiciju, razvija selektivne oblike turizma, ekološku poljoprivredu i izgradnju infrastrukture koristeći svoje prirodne i gospodarske resurse te kulturna i povijesna bogatstva u svrhu povećanja gospodarske aktivnosti, standarda i kvalitete života“.

Razvojni koncept odnosno vizija i misija Općine Lobor definira se kroz:

- korištenje značajnih turističkih potencijala za razvoj selektivnih oblika turizma: vjerskog, izletničkog, seoskog/ruralnog, lovnog, ribolovnog i sportsko-rekreativnog turizma
- poticanje razvoja poduzetništva, daljnjeg razvoja gospodarskih zona te razvoj ekološke poljoprivrede • očuvanja prepoznate i očuvane prirodne i kulturne baštine
- povećanje životnog standarda kroz razvoj komunalne, prometne, energetske i komunikacijske infrastrukture
- unaprjeđenje kvalitete života, brige o djeci predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja, povećanju udjela visokoobrazovanih osoba
- iskorak u razvoju civilnog društva i pratećih usluga s naglaskom na razvoj kulturno-zabavnih programa i razvoj programa socijalno-zdravstvenih usluga.

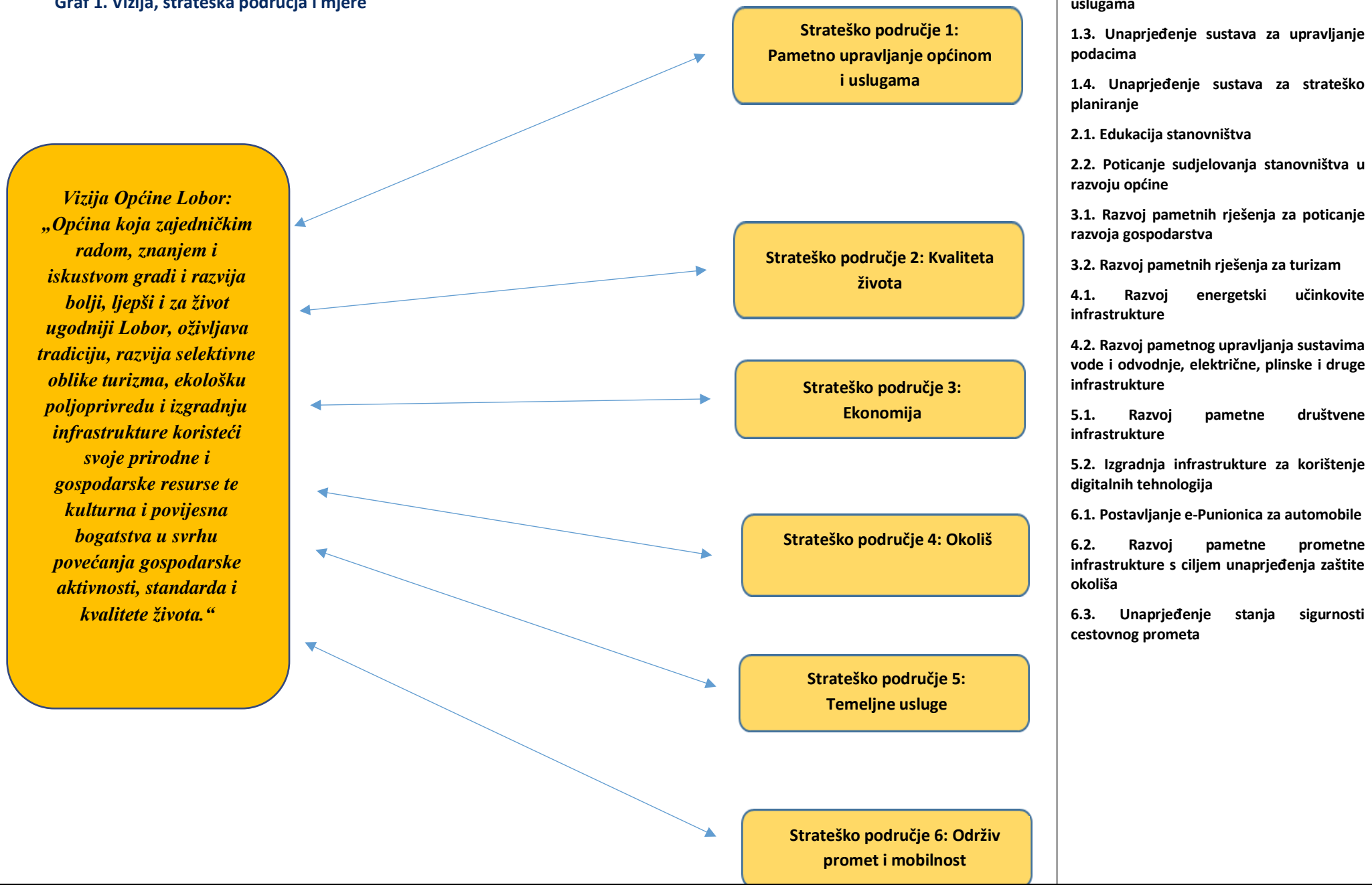

3.5. Strateška područja

Kako bi se realizirala navedena vizija te ciljevi, definirano je šest strateških područja: Upravljanje općinom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge, Održiv promet i mobilnost.

U nastavku je svako strateško područje razloženo zasebno te su definirane prioritetne mjere za realizaciju. Nakon toga postavljen je detaljni opis mjere sa specifičnim aktivnostima, mogućim izvorima financiranja, ključnim dionicima i dinamikom provedbe.

Graf 1. Vizija, strateška područja i mjere

3.5.1.   *Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama*

Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama usmjereno je na unaprjeđenje kapaciteta javne uprave, a koja predstavlja temelj za daljnji razvoj Općine te stvaranje boljeg životnog standarda. Uzimajući u obzir kako je većina prigovora na rad javne uprave usmjerena na predugo trajanje, nepotrebnu složenost procesa, nejasne nadležnosti institucija, teško dostupne kontakte te radno vrijeme institucija, ovim strateškim ciljem nastoji se riješiti neki od navedenih problema⁵.

Pametna općina koncept je koji je između ostalog usmjeren na pametnu općinsku upravu te pametnu upravu svih poduzeća povezanih s općinom. Uzimajući u obzirom kako je upravo pametna uprava preduvjet za razvijanje pametnog upravljanja, odnosno preduvjet za efikasnije upravljanje općinom i infrastrukturom, ovim strateškim ciljem teži se transformaciji rada općinske uprave te načina pružanja usluga koristeći napredne digitalne tehnologije.

Pametna uprava usmjerena je na pružanje relevantnih informacija stanovništvu, a koje posljedično proizvodi maksimalnu uključenosti stanovnika u donošenje relevantnih odluka važnih za razvoj navedenog područja. Sve skupa posljedično doprinosi povećanoj učinkovitosti i transparentnosti javne uprave. Osim stanovništva, pametna uprava je usmjerena i na razvoj poticajnog okruženja za privatni sektor.

Tijekom procesa realizacije pametne općine treba voditi brigu o novoj administrativnoj strukturi i načinima komunikacije između različitih tijela te komunikaciji između tijela i građana. Pametna općina podrazumijeva digitalnu komunikaciju što ubrzava i pojednostavljuje procese, odnosno štedi resurse vremena i novaca.

Preduvjeti koje je potrebno ispuniti za realizaciju navedenog cilja uglavnom se tiču financiranja investicija usmjerenih na razvoj i primjenu programa i aplikacija, aktivna uključenost i zainteresiranost stanovništva za korištenje usluga pametne uprave, digitalna pismenost kao osnovni preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija pametne uprave, te pristup internetu za korištenje digitalnih tehnologija. Prilikom razvoja koncepta pametne uprave važno je uzeti u obzir navedene izazove te usmjeriti se na njihovo otklanjanje.

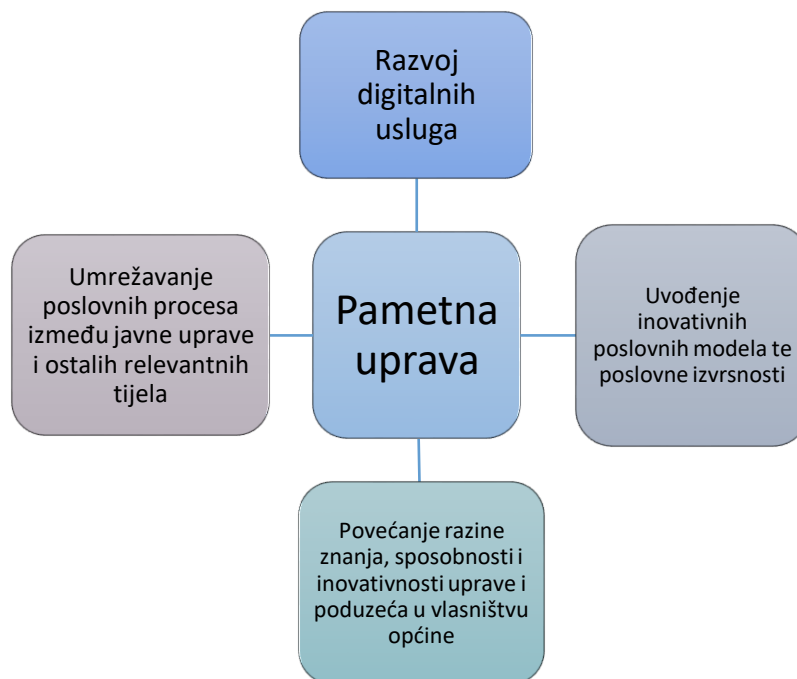
---

⁵ Ministarstvo pravosuđa i uprave (2015). Strategija razvoja javne uprave za razdoblje 2015. do 2020. godine

Uzimajući u obzir kako razvoj pametne uprave predstavlja proces potrebno je uzeti u obzir više dimenzija. Kako bi se iskoristila što veća korist od implementacije pametne uprave, potrebno je kontinuirano raditi na razvoju i kvaliteti digitaliziranih javnih usluga za stanovnike. U tome smislu potrebno je raditi na umrežavanju poslovnih procesa između javne uprave i ostalih relevantnih tijela, kontinuirano raditi na povećanju razine znanja, sposobnosti i inovativnosti uprave i poduzeća u vlasništvu općine koje se očituje u poboljšanju korisničkog iskustvu, educiranju zaposlenih osoba u upravi, ustanovi i poduzećima, uvođenju inovativnih poslovnih modela te poslovne izvrsnosti, te kontinuirano raditi na razvoju digitalnih usluga.

Slika 5. Pametno upravljanje općinom

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Ljubor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Ljubor.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će

realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Mjere kojima će se ostvariti realizacija strateškog cilja 1: Upravljanje općinom i uslugama su slijedeće:

- 1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu
- 1.2. Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama
- 1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima
- 1.4. Unaprjeđenje sustava za strateško planiranje

Mjera 1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu

Opis	<p>Općinska uprava trenutačno nije digitalizirana zbog čega ni same usluge općinske uprave nisu digitalizirane a što dovodi do toga da se na realizaciju poslovnih procesa gubi previše resursa poput vremena i novaca.</p> <p>Kako bi se navedeno unaprijedilo, mjerom 1.1. Mjera Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu postaviti će se osnovni preduvjet za digitalizaciju Općine – digitalna platforma za realizaciju koncepta pametne uprave. Mjera obuhvaća realizaciju digitaliziranog sustava koji će ubrzati i pojednostaviti poslovne procese unutar općine. Navedeni sustav dovesti će do umreženosti koja olakšava i potiče razmjenu informacija podataka između ključnih dionika. Tijekom uvođenja sustava digitalnih usluga potrebno je uspostaviti nove administrativne strukture te načine komunikacije. Digitalne usluge uključuju digitalizaciju administrativnih podataka i digitalizaciju procesa javnih usluga koje općina obavlja. Na ovaj se način administrativni postupci</p>
-------------	---

	<p>obavljaju digitalno bez fizičke razmjene podataka, a stanovnicima i poduzetnicima podaci postaju pristupačniji i dostupniji u digitalnom formatu. Navedena platforma služi kao podloga za kvalitetnu komunikaciju između dionika, kao i podloga za predlaganje i razvoj novih ideja za unaprjeđenje različitih dimenzija društvenog života na navedenom području.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Uspostava kataloga usluga ❖ Definiranje organizacijske strukture za interno umrežavanje između važnih dionika ❖ Implementacija platforme kao jedinstvene točke pristupa za razmjenu podataka, integraciju poslovnih procesa i automatsko aktiviranje zahtjeva s portala ❖ Definiranje odgovornosti, funkcionalnosti te strukture upravljanja digitalnim uslugama
Financiranje	<p>Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.</p>
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Lobor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Lobor.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i</p>

	informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Realiziran portal općine kroz koji su dostupne relevantne informacije

Mjera 1.2. Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave

Opis	<p>Općinska uprava trenutačno nije digitalizirana zbog čega ni same usluge općinske uprave nisu digitalizirane a što dovodi do toga da se na realizaciju poslovnih procesa gubi previše resursa poput vremena i novaca.</p> <p>Kako bi se navedeno unaprijedilo, mjerom 1.2. Mjera Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave unaprijediti će se mjera 1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu te će se dodatni dodatna performansa kojom će se omogućiti registracija i autentifikacija za pristup digitalnim uslugama, a služi kako bi se omogućio siguran i individualiziran pristup informacijama kroz osobni korisnički pretinac. Osobni korisnički pretinac sustav je koji generira za pojedinca važne informacije o situacijama i događajima vezanima za osobna prava pojedinaca. Autentifikacija je u tome smislu važan element koji podrazumijeva informacijsku sigurnost te zaštitu osobnih podataka. Jedinstveni sustav registracije omogućuje sigurno i transparentno korištenje sustava digitalnih usluga uprave.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Uspostava centralnog sustava koji prikuplja informacije i dokumente ❖ Uspostava sustava pohranjivanja i praćenja dokumentacije, kao i sustav upravljanja zahtjevima ❖ Osiguravanje upravljanja i funkcioniranja sustava te koordinaciju
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Ljubor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju

	<p>u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Lobor.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.</p>
Pokazatelj učinka	Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama uprave

Mjera 1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima

Opis	<p>Česti problem koji se javlja prilikom digitalizacije poslovnih procesa upravo je nedostatno unaprjeđenje sustava. Zbog toga pada funkcionalnost i optimiziranost poslovnih procesa te se javljaju teškoće s korištenjem i neminovno nezadovoljstvo iskustvom korištenja takvog sustava.</p> <p>Upravo zbog toga je definirana i Mjera 1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima koja se realizira kroz uvođenje moderniziranih tehnologija i umrežavanjem poslovnih procesa. Kroz mjeru unaprjeđenja sustava za upravljanje podacima povećava se transparentnost i efikasnost rada općine. Uzimajući u obzir brojne aktivnosti i procese koji podrazumijevaju velike količine podataka koje je potrebno pohraniti i obraditi, potrebno je kontinuirano ulagati u unaprjeđenje sustava za</p>
-------------	---

	<p>upravljanje podacima, a kako bi se povećala brzina i kvaliteta pružanja navedenih usluga, ali i posljedično kvalitetnijih i informiranijih odluka od strane općine.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Analiza zahtjeva i Plan rada usklađivanja s normama ❖ Mjerenje performansi ❖ Izvješćivanje ❖ Kontinuirano poboljšanje i praćenje
Financiranje	<p>Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.</p>
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Lobor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Lobor.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.</p>
Pokazatelj učinka	<p>Unaprjeden sustav za upravljanje podacima</p>

Mjera 1.4. Unaprjeđenje sustava za strateško planiranje

Opis	<p>Problem većine Općina na razini Republike Hrvatske predstavlja nedovoljna usmjerenost na planiranje razvoja općine, a zbog čega dolazi do nedostatno iskorištenih kapaciteta i prilika općine, odnosno do nedostatnog razvoja općine.</p> <p>Kako bi se iskoristili svi kapaciteti i prilike koje općina ima, te umanjile slabosti i izbjegle prijetnje, potrebno je dodatnu pozornost usmjeriti na strateško planiranje. Strateškim planiranje općine definiraju što žele postići i koliko im novaca treba da to postignu, odnosno određuju da li su navedeno postigle ili nisu. Bez dobrog i kvalitetnog strateškog planiranja, nije moguće utvrditi napredak općine. Upravo iz tog razloga strateško planiranje jedno je od važnih sastavnica pametne općine.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Definiranje usmjerenja i indikatora kroz strateške dokumente ❖ Kontinuirano praćenje rezultata ❖ Ocjenjivanje rezultata ❖ Unaprjeđivanje sustava sukladno prepoznatim potrebama
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Lobor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Lobor.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će</p>

	realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Donesen minimalno jedan strateški dokument Realizirani rezultati definirani strateškim dokumentima

2.1.1. Strateško područje 2: Kvaliteta života

Ruralna područja susreću se sa problemima poput nedostatnih ljudskih i materijalnih resursa, iseljavanja, slabijeg obrazovanog stanovništva, starenja stanovništva te drugih specifičnih socijalnih problema. Uzimajući u obzir kako društvo čini središnju točku koncepta pametne općine koje je ujedno i njegov najosjetljiviji dio, pametna općina nastoji koristiti digitalne tehnologije poput digitalnih platformi kako bi unaprijedila kvalitetu i životni standard koristeći takve oskudne resurse i mogućnosti.

S obzirom na to, strateškim područjem 2: Kvaliteta života nastoji se maksimalno uključiti stanovništvo s područja općine kako bi se iskoristile sve dostupne mogućnosti na području općine kroz korištenje digitalnih rješenja. Utjecaj na kvalitetu života kroz digitalne tehnologije podrazumijeva jačanje socijalnog kapitala te poboljšanje lokalnih društvenih sadržaja, a koje uz sebe vežu i mnoštvo izazova poput: dobi, dostupnosti usluga, koheziju zajednice, postojeće vještine, kvalifikaciju stanovništva te druge, a na koje je potrebno posebno obratiti pažnju kako bi se na navedene izazove što adekvatnije odgovorilo.

Ključni čimbenik pametne općine predstavlja informacijsko – komunikacijska tehnologija, društvene mreže, digitalne platforme i povezani uređaji, a preduvjet za razvoj pametnog društva predstavlja osnaženo društvo koje posjeduje visoku razinu obrazovanja i društvene osviještenosti. Kroz ovu mjeru ulagati će se u taj preduvjet.

S obzirom na veliki potencijal koje digitalne tehnologije imaju u kulturi, sportu i obrazovanju, a koje se ostvaruju kroz uspješnu povezanost različitih dionika, moguće je smanjiti ili čak neutralizirati neke od navedenih problema.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Lobor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Lobor, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području općine.

Ciljna skupina su zaposlenici Općine, ali i stanovništvo Općine koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji općine koji će realizacijom područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području općine.

Mjere kojima će se ostvariti realizacija strateškog cilja 2: Kvaliteta života su slijedeće:

2.1. Edukacija stanovništva

2.2. Poticanje sudjelovanja stanovništva u razvoju općine

Mjera 2.1. Edukacija stanovništva

Opis

Većina stanovništva općine ima završenu srednju i osnovnu školu, dok veliki udio stanovništva nije digitalno pismen. Nedostatno obrazovanje i digitalna pismenost uvelike ograničavaju mogućnosti korištenja digitalnih tehnologija u svrhu razvoja koncepta pametne općine, a i čine ograničavajući faktor za daljnji razvoj područja općine. Kako bi se smanjio navedeni problem definirana je mjera 2.1. Edukacija stanovništva koja je usmjerena na zaposlenike u općinskoj upravi, te na stanovništvo općine.

Edukacija predstavlja preduvjet za uspješno realiziranje navedenog strateškog područja, odnosno realiziranje koncepta pametne općine. Mjera ima za cilj razvijanje digitalne pismenosti stanovništva na području općine, a kako bi se unaprijedila razina korištenja informacijsko – komunikacijskih usluga dostupnih kroz sustav digitalne uprave. U tome

	<p>smislu potrebno je unaprijediti informatičku pismenost i digitalne vještine osoba zaposlenih u općinskoj upravi, a kako bi iskoristile sve mogućnosti dostupnih tehnologija te razvile nove digitalne usluge kojima bi se odgovorilo na potrebe lokalnog stanovništva. S druge strane, informatička pismenost preduvjet je za korištenje digitalnog sustava uprave, odnosno preduvjet za brže, efikasnije i kvalitetnije ostvarivanje osobnih prava.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Razvoj informatičke pismenosti osoba zaposlenih u općinskoj upravi ❖ Razvoj informatičke pismenosti stanovništva općine
Financiranje	<p>Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.</p>
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Lobor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Lobor, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području općine.</p> <p>Ciljna skupina su zaposlenici Općine, ali i stanovništvo Općine koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji općine koji će realizacijom područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području općine.</p>
Pokazatelj učinka	<p>Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za zaposlene osobe u općinskoj upravi</p>

	Održana minimalna jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za stanovništvo s područja općine
--	---

Mjera 2.2. Poticanje sudjelovanja stanovništva u razvoju općine

Opis	<p>Uključenost stanovništva u razvoj nekog područja još uvijek je na nedovoljnoj razini na prostoru cijele Republike Hrvatske. Uzimajući u obzir kako proaktivnim djelovanjem stanovništva mogu biti nadomještene neke nedostupne usluge na području općine, odnosno mogu biti riješeni specifični problemi općine, potrebno je djelovati na aktiviranje stanovnika kroz jačanje socijalnog kapitala, a kako bi se riješili specifični problemi vezani za navedenu sredinu. Potrebno je ulagati u kapacitete koji doprinose samoorganizaciji stanovništva, a koji imaju potencijala realizirati socijalne inovacije kojima bi se učinkovito djelovalo na prevenciju i otklanjanje socijalnih rizika. U tome smislu najvažniji aspekti u koje je potrebno ulagati su jačanje socijalnog kapitala, otvorenosti sustava za inovacije, kao i volonterstvo. Socijalne inovacije potpomažu integraciji, doprinose unaprjeđenju socijalne kohezije te tako utječu na socijalne rizike, a ključna uloga u svemu tome je partnerstvo između različitih dionika, odnosno civilnog sektora, tržišta i javne uprave.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Jačanje kapaciteta za inovacije u društvenoj sferi ❖ Izrada programa poticanja participiranja stanovništva u procesima razvoja općine
Financiranje	<p>Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.</p>
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Ljubor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od</p>

	<p>strane Općine Lobor, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području općine.</p> <p>Ciljna skupina su zaposlenici Općine, ali i stanovništvo Općine koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji općine koji će realizacijom područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području općine.</p>
Pokazatelj učinka	Pružena podrška za minimalno jednu socijalnu inovaciju

2.1.2. Strateško područje 3: Ekonomija

Problem ruralnih ekonomija predstavljaju slabi demografski trendovi, često praćeni s visokom stopom iseljavanja, nižim obrazovnim dostignućima te nedostatak mogućnosti razvoja poslovanja u odnosu na urbane sredine, problem nedovoljne razvijenosti poljoprivrede, te nepostojanje jaćih gospodarskih dionika na tržištu. Kako bi se znaćajno unaprijedilo trenutao stanje općine, potrebno je o ekonomiji ruralnog prostora promišljati kroz prizmu pametne ekonomije.

Pametna ekonomija podrazumijeva gospodarstvo temeljeno na prikupljanju, obradi i analizi informacija o ekonomiji, usmjeravanje fokusa prema zdravoj ekonomiji te pravovremena i strateška raspodjela dostupnih sredstava kako bi se razvile nove i unaprijedile stare djelatnosti, kao i ulaganje u postojeće i buduće kapacitete stanovništva. Svrha navedenog pametnog gospodarstva jest razvijanje standarda i kvalitete života kako bi se potaknuo ostanak stanovništva na prostorima općine, odnosno omogućila demografska obnova navedene sredine.

Uzimajući u obzir kako je ekonomija ključna poluga za razvoj određenog područja te je zato potrebno o njoj razmišljati kroz kontekst uporabe digitalnih tehnologija. Ekonomija utjeće na mogućnosti zapošljavanja na području općine te omogućava punjenje proraćuna čime je

moguće potaknuti daljnji razvoj područja. U tome smislu, potrebno je ulagati u osnovnu infrastrukturu za gospodarsku djelatnost, ulaganje u istraživanje i razvoj te društveni okvir navedenog područja. Uz razvoj osnovnih djelatnosti, dobru nadopunu ekonomiji predstavlja mogući razvoj pametnog turizma.

Glavna svrha strateškog područja poticanje je razvoja gospodarstva kroz razvoj postojećih te osnivanje ili privlačenje novih poduzeća. Razmjena znanja između relevantnih dionika važan je preduvjet u tome.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Ljubor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Ljubor.

Ciljna skupina su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

S obzirom na to, strateškim područjem 3: Ekonomija definirane su slijedeće mjere:

3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva

3.2. Razvoj pametnih rješenja za turizam

Mjera 3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva

Opis	Problem općine predstavlja veliki udio nezaposlenih osoba, veliki udio osoba koje ostvaruju nedostatan prihod za kvalitetan život, veliki udio neaktivnog i starog stanovništva te loši demografski trendovi uz iseljavanje stanovništva što sve doprinosi lošem stanju gospodarstva. Dodatni problemi vezani su za nedostatan razvoj poljoprivrede na
-------------	--

	<p>području uslijed problema nedostatnih veličina poljoprivrednog zemljišta te neriješene imovinsko – pravnim odnosima.</p> <p>Kako bi se na navedene probleme adekvatno odgovorilo, definirana je i mjera 3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva. U tome smislu planira se ulagati u pametna rješenja za razvoj gospodarstva koja će odgovarati na konkretne probleme na razini općine vezane za otvaranje novih i unaprjeđivanje starih poduzeća kako bi postala konkurentna na širem tržištu. Kroz mjeru realizirati će se povezivanje gospodarskih subjekata i tijela javne vlasti</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Povezivanje gospodarskih subjekata i tijela javne vlasti ❖ Poticanje razvoja pametnih rješenja za osnivanje novih i unaprjeđenje starih poduzeća
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Ljubor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Ljubor.</p> <p>Ciljna skupina su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću</p>

	razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Povezani gospodarski subjekti i tijela javne vlasti kroz javni sustav Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje za poticanje razvoja poduzetništva.

Mjera 3.2. Razvoj pametnih rješenja za turizam

Opis	<p>Iako postoje značajni potencijali za razvoj turizma na području općine, on je i dalje nedovoljno razvijen, a što se očituje u malom broju posjetitelja općine te malom broju noćenja u općini, a koje uzrokuje slabe dodatne prihode općine. Kako bi se navedeno promijenilo, potrebno je ulagati u razvoj turizma na navedenom području, a jedan od načina je i kroz razvoj pametnih rješenja u turizmu koja približavaju lokalnu ponudu posjetiteljima, doprinose pozitivnom iskustvu i pobuđuju želju turista za povratkom na isto mjesto.</p> <p>Pametna rješenja u tome smislu obuhvaćaju razvoj interaktivnih karata, turističkih aplikacija koje u sebi imaju naznačene sadržaje na području te razvoj drugih specifičnih usluga na području općine, ali i služe za promociju domaće gastronomske karte, odnosno povezuju posjetitelje s lokalnim OPG-ima i njihovom ponudom čime se unaprjeđuje i sama turistička ponuda sredine.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Razvoj karte lokalnih proizvođača hrane ❖ Realizacija pametnih rješenja u području turizma

Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Lobor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Lobor.</p> <p>Ciljna skupina su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine.</p> <p>Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.</p>
Pokazatelj učinka	<p>Razvijena karta lokalnih proizvođača hrane</p> <p>Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u području turizma</p>

2.1.3. Strateško područje 4: Okoliš

Očuvanost i zaštićenost prirode u ruralnoj sredini specifičnost je koja se veže uz ruralni prostor. Kako bi priroda opstala te se takvo stanje zadržalo, potrebno se dodatno usmjeriti na mjere kojima se promiče zaštita i očuvanje prirode, prirodne baštine te okoliša općine, posebno uzimajući u obzir posljedice klimatskih promjena koje dovode do stavljanja naglaska na upravljanje prirodnim resursima i otpadom, odnosno učinkovitijem korištenju izvora energije.

Kako bi se navedenim resursima upravljalo kvalitetno, ovim strateškim područjem definirano je pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem kroz ulaganje u pametne energetske sustave koji omogućuju bolju energetska iskoristivost kroz korištenje obnovljivih izvora energije, a što dovodi do smanjenja troškova te negativnih posljedica na okoliš. Osim toga, navedenim ulaganjima doprinosi se većoj otpornosti infrastrukture na utjecaj klimatskih promjena. U takve se sustave ugrađuju posebni digitalni sustavi i pametna oprema uz postavljanje informacijsko- komunikacijske platforme za prikupljanje, obradu i razmjenu podataka, odnosno proračun i prikaz indikatora u sustavima infrastrukturnih mreža za opskrbu energijom poput električne, rasvjetne, plinske, vodovodne i dr. kako bi se pronašlo optimalno rješenje za izvođenje funkcija. Strateški cilj usmjeren je na razvijanje integrirane energetske mreže za učinkovito upravljanje osnovnom infrastrukturom kojom će se smanjiti troškovi održavanja te omogućiti korištenje daljnjih potencijala za razvoj pametnih rješenja.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Ljubor te jedinstveni upravni odjel Općine, kao i poduzeća u vlasništvu Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području općine.

Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine.

Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Mjere kojima će se realizirati strateško područje 4: Okoliš su slijedeće:

4.1. Razvoj energetske učinkovite infrastrukture

4.2. Razvoj pametnog upravljanja sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture

Mjera 4.1. Razvoj energetske učinkovite infrastrukture

Opis	<p>Na razini područja općine postoji nedostatan ulaganje u energetske učinkovite infrastrukture. Uzimajući u obzir sve veću potrebu za povećanjem otpornosti infrastrukture uslijed sve drastičnijih posljedica uzrokovanih klimatskim promjenama i drugim vanjskim faktorima na koje je teško ili nemoguće utjecati, ovom će se mjerom 4.1. Razvoj energetske učinkovite infrastrukture usmjeriti na povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture na području općine.</p> <p>Kako bi se navedena mjera realizirala potrebno je uvesti sustav mjerenja potrošnje energije u objektima u skladu s kojima će se odrediti prioritete za realiziranje projekata smanjenja energetske potrošnje</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Razvoj energetske učinkovitosti javnih i stambenih zgrada na području općine ❖ Razvoj energetske učinkovitosti javne rasvjete ❖ Širenje infrastrukturne mreže i obnova postojeće
Financiranje	<p>Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.</p>
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Lobor te jedinstveni upravni odjel Općine, kao i poduzeća u vlasništvu Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području općine.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine.</p> <p>Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i</p>

	informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Razvijena energetska učinkovitost minimalno jednog objekata javne i stambene namjene Razvijena energetska učinkovitost javne rasvjete na minimalno 500 metara duljine

Mjera 4.2. Razvoj pametnog upravljanja sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture

Opis	Područje općine relativno je dobro pokriveno vodoopskrbom, elektroopskrbom te sustavom pošte i komunikacija. Problem predstavlja nepostojanje kanalizacije te zastarjelost cijelog sustava. Kako bi se navedeni problemi riješili mjerom 4.2. Razvoj pametnog upravljanja sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture će se uvesti digitalna rješenja koja će unaprijediti postojeći sustav kroz analizu, prikupljanje i obradu podataka, a koji će dovesti do odabira optimalnog rješenja.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Povećanje razine recikliranja uvođenjem pametnih rješenja ❖ Kreiranje platforme koja promiče kružno gospodarstvo i daje informacije važne za zaštitu okoliša ❖ Unaprjeđenje postojećih mreža vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture uvođenjem sustava pametnih rješenja
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.

Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Lobor te jedinstveni upravni odjel Općine, kao i poduzeća u vlasništvu Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području općine.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine.</p> <p>Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.</p>
Pokazatelj učinka	<p>Minimalno jedno pametno rješenje u sustavu gospodarenja otpadom</p> <p>Minimalno jedno implementirano pametno rješenje u sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture</p> <p>Realizacija platforme za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša</p>

2.1.4. Strateško područje 5: Temeljne usluge

Javna infrastruktura predstavlja jedan od značajnih čimbenika razvoja te bez nje nije moguće ostvariti rast i razvoj nekog područja. Ruralni prostori okarakterizirani su problemom nedostupnosti temeljnih usluga u odnosu na urbane sredine. Problem leži u nepostojanju fizičke infrastrukture namijenjene za osiguravanje temeljnih usluga, ali i u nedovoljnoj financijskoj održivosti navedene infrastrukture.

Navedenim izazovima svakako doprinose problematični demografski trendovi koji uključuju starenje stanovništva, iseljavanje, ali i probleme vezane za nezaposlenost i malu stopu

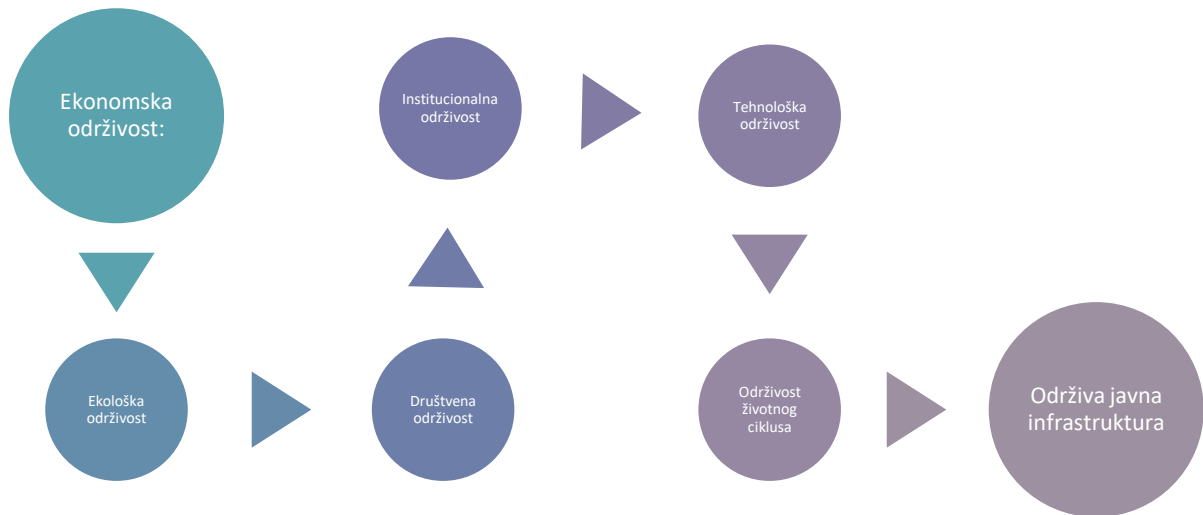
aktivnosti stanovništva koji dovode do većih potreba za dodatnim specifičnim uslugama s jedne strane, ali i do teškoća u financiranju infrastrukture i usluga.

Kako bi se što adekvatnije odgovorilo na navedenu problematiku, potrebno je da javna infrastruktura bude što održivija, i to u pogledu ekonomske i financijske, ekološke, društvene i institucionalne održivosti.⁶ Ekonomska dimenzija tako podrazumijeva da je navedena građevina ekonomski profitabilna, ima financijsku održivost, instrument je za postizanje javnih politika; ekološki je prihvatljiva, dakle pruža zaštitu od prirodnih i klimatskih nepogoda, čuva okoliš i pruža zaštitu od onečišćenja, efikasno koristi resurse; omogućuje društvenu održivost kroz to što smanjuje siromaštvo i isključivost, doprinosi promicanju ljudskih prava te očuvanju kulturne baštine; te institucionalnu dimenziju koja podrazumijeva usklađenost sa strategijama, efikasno upravljanje i odgovornost, jačanje administrativnog kapaciteta i održivost pri promjenama. U odnosu na UN- ove kriterije za održivu infrastrukturu, World economic forum uključuje i dodatne kriterije poput: tehnološke održivosti koja se odnosi na održivost tehničko – tehnoloških rješenja te održivosti životnog ciklusa, odnosno održivosti objekta u njegovom životnom vijeku.

United Nations: Guiding Principles on PeopleFirst Public-Private Partnership, dostupno na web stranici: <https://www.unecpepp-icoe.org/people-first-ppps/what-are-people-first-ppps/>
<https://smart-ri.hr/pametna-javna-infrastruktura-sest-kvaliteta-odrzive-javne-infrastrukture/>

Slika 6. Infografika svojstva održive javne infrastrukture

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Lobor te jedinstveni upravni odjel Općine.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.

Mjere kojima će se realizirati Strateško područje 5: Temeljne usluge su slijedeće:

5.1. Razvoj pametne društvene infrastrukture

5.2. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija

Mjera 5.1. Razvoj pametne društvene infrastrukture

Opis	<p>Problemi ruralnog područja povezani su s prisutnim ograničavajućim faktorima razvoja područja koja se očituju u nejednakoj distribuciji društvenih sadržaja i programa, kao i nejednakoj distribuciji društvene infrastrukture.</p> <p>Kako bi se stanovnicima općine osigurala viši standard života te poboljšala kvaliteta života unaprijediti će se postojeća, te će izgraditi nova infrastruktura namijenjena za društvenu djelatnost, a koja će se zasnivati na primjeni pametnih rješenja i tehnologija kako bi navedena infrastruktura postala dostupnija za stanovništvo općine. U tome smislu ulagati će se u integriranu i višenamjensku infrastrukturu koja će biti ekološki i društveno prihvatljiva, primjenu efikasnih tehnologija, modularnost i decentraliziranost, kvalitetne i efikasne materijale, minimiziranje otpada, ugradnju prirodnih materijala, pristupačnost za sve skupine korisnika, inovativno financiranje te upravljanje rizicima.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Određivanje infrastrukturnih potreba ❖ Uspostavljanje ciljeva i očekivanih rezultata ❖ Izrada predložaka za analizu troškova ❖ Realizacija pametne infrastrukture
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Lobor te jedinstveni upravni odjel Općine.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti</p>

	<p>infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.</p> <p>Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.</p>
Pokazatelj učinka	Razvijen minimalno jedan pametan objekt usmjeren na društvenu djelatnost

Mjera 5.2. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija

Opis	<p>Na razini područja općine postoji nedovoljno razvijena infrastruktura za uporabu komunikacijsko – informacijskih tehnologija zbog kojeg postoje poteškoće u korištenju digitalnih alata. Kako bi se navedeno izmijenilo definirana je mjera 5.2. Izgradnja digitalne infrastrukture putem koje će se realizirati jedan od preduvjeta za korištenje digitalnih alata, odnosno razvoj pametne općine. Za navedenu mjeru potrebno je značajno unaprijediti postojeću mrežu kako bi se ostvarilo brža i stabilnija povezanost s internetom. Sastavni dio razvoja te infrastrukture čini unaprjeđivanje mrežne infrastrukture, uspostava širokopojasne mreže te razvoj bežičnog pristupa internetu. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija omogućiti će povećanje dostupnosti brzog interneta za cijelo područje općine, ali će omogućiti i brži i bolji pristup internetu koji će zauzvrat omogućiti razvoj specifičnih tipova djelatnosti na razini općine, ali i omogućiti viši standard i kvalitetu života stanovništva na području općine.</p>
-------------	--

Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Osnaživanje mrežne infrastrukture s ciljem potpune pokrivenosti za područje općine ❖ Uspostava širokopojasne infrastrukture ❖ Razvoj javne WI-Fi mreže
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj mjere je Općina Lobor, dok su korisnici stanovnici te poslovni subjekti s područja Općine Lobor.
Pokazatelj učinka	Razvijena mreža za širokopojasni Internet Razvijeno minimalno jedno mjesto s javnim WI-FI-em

2.1.5. Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost

Klimatske promjene i njezine posljedice stvaraju najaktualniji problem današnjice, dok je promet jedan od značajnijih čimbenika koji njima doprinosi. Primjena digitalnih tehnologija uvelike može pomoći kod navedenog problema kroz stavljanje naglaska na korištenje električnih prometnih sredstava, ali i digitalizacije i optimizacije sustava koje će doprinijeti smanjenju emisije ugljičnih plinova, odnosno smanjiti utjecaj na klimatske promjene. Osim toga, česti problem općina predstavlja nedostatan povezanost s drugim općinama i naseljima. Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost usmjereno je na razvijanje održivijih načina mobilnosti kojima će se omogućiti brži, kvalitetniji i jeftiniji prijevoz stanovnika i robe na području općine na način koji u najmanjoj mogućoj mjeri ugrožava okoliš. U tom kontekstu koncept pametnog prometa i mobilnosti podrazumijeva fizičku, komunikacijsku i informacijsku infrastrukturu, platformu za povezivanje podataka i informacija te aplikacijsku razinu koji tek zajedno mogu ispuniti puni potencijal.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Lobor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Lobor.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.

Mjere kojima će se realizirati Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost su slijedeće:

6.1. Postavljanje e-Punionica za automobile

6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture s ciljem unaprjeđenja zaštite okoliša

Mjera 6.1. Postavljanje e-Punionica za električna motorna vozila

Opis	Na području općine nedostatno je razvijena održivost prometa i mobilnosti, a zbog čega se Mjerom 6.1. Postavljanje e-Punionica za motorna vozila pokušava u jednoj dimenziji odgovoriti na navedeni problem. Mjera je usmjerena na smanjivanje negativnih učinaka motornih vozila kroz promicanje inovativnih pogonskih sustava, odnosno postavljanje e-Punionica za električna motorna vozila. U tome smislu potrebno je prepoznati trenutačne i buduće potrebe za punionicama električnih automobila, kao i potencijalno naprednih rješenja vezanih za dostupnost usluga usmjerenih na električna motorna vozila.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Analiza trenutačnih i budućih potreba za e-Punionicama za električna motorna vozila ❖ Postavljanje e-Punionica za električna motorna vozila

Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Lobor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Lobor.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.</p> <p>Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.</p>
Pokazatelj učinka	Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila

Mjera 6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture

Opis	Na razini područja općine nedostavno je razvijena pametna prometna infrastruktura zbog čega su nedovoljno iskorišteni potencijali koje takva infrastruktura nosi kao što su smanjenje ekološkog otiska, povećanje efikasnosti i funkcionalnosti navedene infrastrukture. Upravo zbog toga definirana je Mjera 6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture. Mjera je usmjerena na razvoj pametne prometne infrastrukture kojoj je cilj
-------------	---

	realizirati infrastrukturu koja je učinkovitija, štedljivija, ekonomičnija, sigurnija te ekološki održivija u odnosu na trenutačnu.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Razvoj pametnih rješenja u cestovnom prometu ❖ Razvoj pametnih rješenja u biciklističkom prometu ❖ Razvoj pametnih rješenja za pješake ❖ Razvoj pametnih rješenja vezanih za ostale načine prometovanja
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Ljubor te jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Ljubor.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.</p> <p>Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.</p>
Pokazatelj učinka	Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u prometu

2.2. Definirani projekti Općine Lobor

U daljnjem su tekstu definirani neki od projekata Općine Lobor koje Općina namjerava provesti u narednom strateškom razdoblju.. Navedeni projekti definirani su kroz razgovore s dionicima iz Općine Lobor, odnosno kroz razgovore s općinskim načelnikom, zaposlenicima uprave, te zaposlenicima općinskih poduzeća te uvidom u Provedbene programe Općine. Troškovi projekata definirani su okvirno te su podložni izmjenama.

Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
1.	Kreiranje portala Općine kao digitalne platforme za pametnu upravu	Općina Lobor	Projektom će se uspostaviti digitalizacija sustava javne uprave, odnosno stvoriti će se preduvjet za nove administrativne strukture te načine komunikacije koji će omogućiti digitalno administrativno upravljanje podacima te pristupačnost uprave za stanovnike i poduzetnike	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Realiziran portal općine kroz koji su dostupne relevantne informacije za stanovnike i poduzetnike	250.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
2.	Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama	Općina Lobor	Projektom će se uvesti dodatna performansa postojećem portalu Općine kojom će se omogućiti registracija i autentifikacija za pristup digitalnim uslugama, a služi kako bi se omogućio siguran i individualiziran pristup informacijama kroz osobni korisnički pretnac	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama upravea	100.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
3.	Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima	Općina Lobor	Projektom će se unaprjediti sustav za upravljanje podacima kojim će se uvesti modernije tehnologije koje će proizvesti bolje performanse sustava, odnosno povećati kvalitetu digitalnih usluga	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Unaprjeđen sustav za upravljanje podacima	50.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
4.	Unaprjeđenje sustava za strateško planiranje	Općina Lobor	Projektom će se razviti strateški dokumenti Općine koji će doprinijeti unaprjeđenju strateškog planiranja na području Općine	Javna uprava	Inovacije i razvoj	1. Donesen minimalno jedan strateški dokument 2. Realizirani rezultati definirani strateškim dokumentima	30.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
6.	Ulaganje u postojeće i nabava novih objekata i opreme u vlasništvu Općine	Općina Lobor	Svrha ovog projekta je povećanje dostupnosti usluga građanima kako nabavom novih objekata u kojima će se pružati usluge pa do nabave nove opreme koja će ubrzati i pospješiti rad upravnih službenika	Javna uprava	Inovacije i razvoj	1. Minimalno jedno nabavljeno računalo 2. Minimalno jedan novi objekt u vlasništvu Općine	8.851.500 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
7.	Izrada prostornih planova	Općina Lobor	Učinkovito, odgovorno i pametno prostorno i urbanističko planiranje temelj je održivog razvoja te sprječavanja daljnjeg narušavanja prirodnog okoliša. Projekt uključuje stvaranje katastra zelenih površina, izradu prostorno-planske i tehničke dokumentacije, izmjere prostora i izradu plana civilne zaštite	Javna uprava	Inovacije i razvoj	1. Izrađen prostorni plan Općine 2. Izrađen plan civilne zaštite 3. Izrađeno minimalno pet projekata	1.590.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
8.	Legalizacija nezakonito izgrađene komunalne infrastrukture	Općina Lobor	Cilj projekta je legalizirati nezakonito izgrađenu komunalnu infrastrukturu kako bi se moglo voditi o njoj računa u budućem prostornom planiranju	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Legaliziran minimalno jedan nezakoniti objekt	780.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja

Strategija razvoja pametne Općine Lobor do 2026. godine

Strateško područje 2: Kvaliteta života								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
9.	Provođenje edukacije	Općina Lobor	Projekt ima za cilj razvijanje digitalne pismenosti stanovništva na području općine, a kako bi se unaprijedila razina korištenja informacijsko – komunikacijskih usluga dostupnih kroz sustav digitalne uprave	Obrazovanje	Inovacije i razvoj	1. Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za zaposlene osobe u općinskoj upravi 2. Održana minimalna jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za stanovništvo s područja općine	30.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
10.	Sufinanciranje osnovnoškolskog obrazovanja	Općina Lobor	Svrha projekta je unaprjeđenje odgojno-obrazovnih usluga pri čemu se naglasak stavlja na aktivnosti jačanja sustava i kapaciteta osnovnoškolskog obrazovanja na prostoru Općine	Obrazovanje	Potpore	1. Obuka 18 neplivača 2. Nabava udžbenika za 130 učenika OŠ 3. Financiranje nastave engleskog jezika 4. Tekuće donacije u naravi	380.600,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
11.	Dodjela stipendija učenicima i studentima	Općina Lobor	Svrha projekta je razvoj školstva na području Općine, a kako bi se dao poticaj za daljnje školovanje i obrazovanje učenika i studenata, odnosno pružio bi se ravnopravan pristup obrazovanju za sve skupine učenika i studenata	Obrazovanje	Potpore	Stipendiranje minimalno 30 učenika i studenata	560.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
12.	Sufinanciranje prijevoza učenika	Općina Lobor	Svrha projekta je razvoj odgoja i obrazovanja, to jest osiguranje sufinanciranja troška prijevoza srednjoškolskih učenika kako bi što više djece imalo ravnopravan pristup obrazovanju	Obrazovanje	Potpore	Sufinanciranje prijevoza za minimalno 110 učenika	603.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
13.	Sufinanciranje troškova smještaja učenika u đačkim domovima	Općina Lobor	Svrha projekta je razvoj odgoja i obrazovanja, to jest osiguranje sufinanciranja troška smještaja srednjoškolskih učenika u đačkim domovima kako bi što više djece imalo ravnopravan pristup obrazovanju	Obrazovanje	Potpore	Sufinanciranje 12 učenika u đačkim domovima	85.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
14.	Sufinanciranje troškova školske kuhinje	Općina Lobor	Svrha projekta je razvoj odgoja i obrazovanja, to jest osiguranje sufinanciranja troška prehrane učenika u školama kako bi što više djece razvilo pravilne prehrambene navike i kako bi im bila osigurana kvalitetna prehrana	Obrazovanje	Potpore	Sufinancirani troškovi školske kuhinje	110.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
15.	Financiranje socijalno ugroženih i ranjivih skupina	Općina Lobor	Provedbom projekta osigurava se ravnopravna dostupnost socijalnih usluga svim stanovnicima na području Općine Lobor te unaprjeđenje infrastrukture za pružanje socijalne skrbi i zaštite. Aktivnosti ove mjere usmjerene su na smanjivanje rizika od siromaštva i socijalne isključenosti stanovnika na području Općine Lobor te postizanje društvene kohezije. U sklopu mjere nastavit će se podmirenje troškova stanovanja, podmirenje troškova pogreba, dodjela jednokratnih novčanih pomoći te osiguranje ogrjeva za socijalne skupine mještana. Isto tako, pomoći se obiteljima dodjelom pomoći za novorođenu djecu	Socijalna skrb, Stanovanje, Civilno društvo	Potpore	Minimalno 40 korisnika novčanih pomoći	77.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
16.	Financiranje aktivnosti udruga koje se bave socijalnom skrbi	Općina Lobor	Cilj projekta je financijski potpomognuti rad udruga koje pružaju socijalnu skrb najpotrebitijim članovima društva te svojim djelovanjem podižu kvalitetu života najugroženijim skupinama	Socijalna skrb, Civilno društvo	Potpore	Financiranje barem jedne udruge koja se bavi socijalnom skrbi	166.725,19 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
17.	Poticaji za mlade obitelji s djecom	Općina Lobor	Poticanje nataliteta i provođenje ekspanzivne pronatalitetne politike osigurat će se provođenjem mjera za rješavanje stambenog pitanja mladih obitelji te povećanjem kvalitete predškolskog odgoja djece.	Socijalna skrb, Stanovanje	Potpore	Pet korisnika subvencija za rješavanje stambenog pitanja	995.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
18.	Sufinanciranje udruga u sportu	Općina Lobor	Svrha projekta je razvoj sporta i rekreacije na području Općine kako bi se povećali kapaciteti za sportske aktivnosti i programe koji bi bili dostupni za lokalno stanovništvo, odnosno kako bi se doprinijelo prevenciji bolesti i usmjeravanju na zdravi način života	Sport i rekreacija	Potpore	Minimalno 4 korisnika subvencija	1.200.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
19.	Sufinanciranje udruga u kulturi	Općina Lobor	Svrha projekta je promicanje kulture na području Općine Lobor kako bi se razvila kulturna djelatnost, odnosno razvila produkcija kulturnih djelatnosti, programa i aktivnosti za lokalno stanovništvo	Kultura, Kulturna baština	Potpore	Minimalno 7 udruga – korisnika subvencija	780.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Strategija razvoja pametne Općine Lobor do 2026. godine

Strateško područje 3: Ekonomija								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
20.	Povezivanje gospodarskih subjekata i tijela javnih vlasti kroz sustav	Općina Lobor	Projektom će se postići povezivanje gospodarskih subjekata na području Općine kroz sustav javne uprave koji će omogućiti lakšu komunikaciju te veću dostupnost podataka, ali i mogućnost lakšeg planiranja budućih aktivnosti usmjerenih na jačanje gospodarstva općine	Gospodarstvo - poduzetništvo	Inovacije i razvoj	Povezani gospodarski subjekti i tijela javne vlasti kroz javni sustav	200.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
21.	Izgradnja pametnog objekta za promociju turizma	Općina Lobor	Projektom će se izgraditi objekt namijenjen za promociju turizma, a koji će koristiti digitalne tehnologije kao dodatni sadržaj za informiranje turista	Gospodarstvo - Turizam	Infrastrukturni projekt	Izgrađen barem jedan pametni objekt za promociju turizma	235.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
22.	Unaprjeđenje turističkih i kulturnih posebnosti Općine	Općina Lobor	Promicanjem kulture i kulturnih sadržaja, obnovom kulturne baštine, poticanjem daljnjeg razvoja vjerskog turizma i održavanjem brojnih manifestacija te hodočašća, osigurat će se daljnji razvoj kulturne djelatnosti i održivog turizma uz ostvarivanje turističkog potencijala i valorizacije kulturne baštine u turističke svrhe	Gospodarstvo - Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, Kultura, Kulturna baština, Turizam	Potpore	Minimalno 5 primatelja donacija u turizmu	175.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
23.	Unaprjeđenje turističke ponude donacijama u turizmu	Općina Lobor	Donacijama osobama koje promiču turizam općine želi se nagraditi za njihov doprinos razvoju turizma te potaknuti na daljnje širenje ponude i kvalitete usluge te prepoznatljivosti Općine	Gospodarstvo - Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, Kultura, Kulturna baština, Turizam	Potpore	Minimalno 5 primatelja donacija u turizmu	320.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
24.	Poticanje razvoja poljoprivrede ruralnih područja	Općina Lobor	Cilj projekta je poticanje poljoprivredne proizvodnja u Općini. Brojne zelene površine i plodni brežuljci predstavljaju potencijal za razvoj daljnje poljoprivredne proizvodnje i stvaranje prepoznatljivosti Općine s potencijalom za razvoj ruralnog turizma s posebnim naglaskom na pomoć brojnim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima.	Poljoprivreda i ruralni razvoj	Potpore	Ukupno 53 korisnika potpora za razvoj poljoprivrede	170.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja

Strateško područje 4: Okoliš								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
25.	Obnova i proširenje Poučne staze	Općina Lobor	Svrha ovog projekta je obnova i proširenje Poučne staze u Loboru što predstavlja korak kretanja u smjeru razvoja turizma. Projektom će se unaprijediti turistička ponuda te ponuditi atraktivan sadržaj za mještane i posebice posjetitelje. Postojeća poučna staza Lobor nalazi se unutar područja značajne krajobrazne vrijednosti NATURA 2000. Projekt obuhvaća uređenje postojećih trasa, njihovo opremanje informativnim panoima i poboljšanje signalizacije te 28 proširenje staze dodatkom novih sadržaja i uređenje odmorišta za posjetitelje. Projektom se čuva bogata prirodna baština te unaprjeđuje turistička atraktivnost područja.	Obrazovanje, Turizam, Prirodna baština	Infrastrukturni projekt	Obnovljena i proširena poučna staza	4.052.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
26.	Razvoj energetske učinkovitosti javnih i stambenih zgrada na području općine	Općina Lobor	Svrha projekta je povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture na području općine. Kako bi se navedena mjera realizirala potrebno je uvesti sustav mjerenja potrošnje energije u objektima u skladu s kojima će se odrediti prioritete za realiziranje projekata smanjenja energetske potrošnje	Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije	Infrastrukturni projekt	Razvijena energetska učinkovitost minimalno jednog objekata javne i stambene namjene	3.000.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
27.	Razvoj energetske učinkovitosti javne rasvjete	Općina Lobor	Svrha projekta je razvoj i implementacija pametnih rješenja u sustavu javne rasvjete te proširenje postojeće mreže s ciljem manje potrošnje električne energije, manjeg svjetlosnog zagađenja i utjecaja na okoliš te postizanje veće razine energetske učinkovitosti	Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije	Infrastrukturni projekt	594 novopostavljenih i zamijenjenih rasvjetnih tijela	839.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
28.	Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije	Općina Lobor	Cilj projekta je promocija i poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u kućanstvima i gospodarstvu s ciljem povećanja energetske neovisnosti i samodostatnosti, smanjenja troškova života odnosno poslovanja te očuvanja okoliša	Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije	Potpore	Minimalno 6 subvencija za korištenje obnovljivih izvora energije	20.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
29.	Održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja i ukopa pokojnika te uređivanje putova, zelenih i drugih površina unutar groblja	Općina Lobor	Projektom se planira financiranje održavanja prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja i ukopa pokojnika te uređivanje putova, zelenih i drugih površina unutar groblja čime će se unaprijediti dostupnost komunalne infrastrukture, odnosno kvaliteta dostupnih usluga na razini Općine	Komunalna djelatnost	Infrastrukturni projekt	1. 9980 m ² održanih javnih površina 2. Minimalno 10 novoizgrađenih grobnih mjesta	6.457.600,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
30.	Očuvanje i unaprjeđenje kvalitete okoliša i sustava gospodarenja otpadom	Općina Lobor	Cilj ovog projekta je unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom, bolje ponovno iskorištenje korisnog otpada koji je moguće reciklirati i ponovno upotrijebiti, održavanje i djelatnost reciklažnog dvorišta. Trenutna situacija nije na zadovoljavajućoj razini te je potrebna sanacija odlagališta i priprema novog sustava odvajanja otpada kako bi se smanjili štetni utjecaji na okoliš, onečišćenje površinskih i podzemnih voda, tla i zraka	Komunalna djelatnost	Infrastrukturni projekt, Inovacije i razvoj	Prikupljeno 80t odvojenog otpada	977.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
31.	Opskrba pitkom vodom	Općina Lobor	Ulaganjem u sustav vodoopskrbe i održavanje komunalnih vodnih građevina osigurati će se učinkovit sustav opskrbe pitkom vodom čime će se unaprijediti kvaliteta života svih stanovnika i očuvati prirodno vodno bogatstvo i izvori pitke vode	Komunalna djelatnost	Infrastrukturni projekt	Povećan broj lokalnih vodovoda - korisnika subvencija Općine za minimalno 1	220.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Strategija razvoja pametne Općine Lohor do 2026. godine

Strateško područje 5: Temeljne Usluge								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
32.	Rekonstrukcija općinske zgrade u Kulturni centar Lohor	Općina Lohor	Projekt obuhvaća rekonstrukciju općinske zgrade u Kulturni centar Lohor sa multimedijskom dvoranom. Ovim projektom Općina Lohor dobiti će adekvatan multimedijski kulturni centar koji će se koristiti u svrhu provedbe aktivnosti u kulturi, podizanju kulturne svijesti i očuvanju kulturne i povijesne baštine kraja. Kulturni centar doprinijeti će turističkoj ponudi ali i društvenom životu mještana koji će u ovom prostoru moći kvalitetno provoditi slobodno vrijeme – posebice djeca, mladi, studenti, volonteri te članovi udruga. Projektom će Općina dobiti objekt društvene infrastrukture kakvo trenutno Lohor nema.	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Kulturni centar Lohor stavljen u funkciju	5.229.439,48 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
33.	Obnova sakralnih i kulturnih spomenika	Općina Lohor	Svrha projekta je obnova postojećih kulturnih spomenika i postavljanje novih kako bi se očuvala bogata kulturna baština općine i kako bi se ona približila stanovnicima i posjetiteljima općine	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	1. Obnova sakralnih i kulturnih spomenika 2. Obnova župne crkve sv. Ane 3. Postava kipa F. H. Kiša	160.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
34.	Ulaganja u infrastrukturu za provođenje društvenih i kulturnih djelatnosti	Općina Lohor	Svrha projekta je promicanje kulture na području Općine Lohor kako bi se razvila kulturna djelatnost, odnosno razvila produkcija kulturnih djelatnosti, programa i aktivnosti za lokalno stanovništvo	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Uređen minimalno 1 društveni dom	2.115.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
35.	Unaprjeđenje infrastrukture dječjeg vrtića	Općina Lohor	Svrha projekta je unaprjeđenje društvene infrastrukture za predškolski odgoj i obrazovanje	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Izgradnja i opremanje zgrade dječjeg vrtića	8.495.750,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
36.	Izgradnja dječjeg igrališta	Općina Lohor	Projektom će se izgraditi dječje igralište u Općini čime će se povećati dostupnost sadržaja za djecu i mlade što će doprinijeti demografskoj revitalizaciji prostora	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Izgrađeno dječje igralište	860.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
37.	Izgradnja sportsko-rekreativnog centra Lohor	Općina Lohor	Cilj projekta je realizacija kapitalnog projekta izgradnje sportskorekreativnog centra Lohor	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Izgrađen objekt ŠRC Lohor	3.900.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
38.	Održavanje infrastrukture i objekata	Općina Lohor	U sklopu politike unaprjeđenja sportske infrastrukture planira se redovito održavanje kako postojeće tako i buduće sportske infrastrukture	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Održavana infrastruktura i objekti	400.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
39.	Izgradnja teniskog igrališta	Općina Lohor	Projektom će se izgraditi tenisko igralište čime će se unaprijediti društvena infrastruktura na području Općine, odnosno dostupnost društvenog sadržaja	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Izgrađeni teniski tereni	500.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
41.	Izgradnja vatrogasnog doma u Lohoru	Općina Lohor	Cilj projekta je izgradnja vatrogasnog doma u Lohoru kako bi se radilo na jačanju kapaciteta vatrogasne zajednice i sustava civilne zaštite	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Izgrađen vatrogasni dom u Lohoru	21.365.600,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
42.	Razvoj mrežne infrastrukture s ciljem pune pokrivenosti optičkom mrežom	Općina Lohor	Projektom će se izgraditi širokopojasna infrastruktura kojom će se omogućiti pristup internetu za sve stanovnike i poduzetnike Općine	Digitalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Razvijena mrežna infrastruktura s ciljem osiguranja pune pokrivenosti optičkom mrežom za svo stanovništvo Općine	4.000.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
43.	Razvoj mreže zbog bežičnog besplatnog pristupa internetu	Općina Lohor	Projektom će se omogućiti hotspot mjesto u Općini čime će se povećati dostupnost interneta te mogućnost korištenja interneta	Digitalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Razvijeno minimalno jedno mjesto s javnim Wi-Fi-em	200.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
44.	Modernizacija, izgradnja i rekonstrukcija prometnog sustava	Općina Lohor	Općina Lohor graniči sa dvije županije te njezin prometni položaj doprinosi gospodarskom razvoju i omogućava povoljan turistički potencijal. Daljnjim održavanjem nerazvrstanih cesta te izgradnjom, sanacijom i modernizacijom nerazvrstanih cesta, nogostupa i drugih javnih površina doprinijet će se unaprjeđenju okoliša, sigurnosti u prometu i kvaliteti života svih stanovnika.	Komunalna djelatnost	Infrastrukturni projekt	1. 50,57 novoizgrađenih kilometara cesta 2. 8,2 novoizgrađenih kilometara nogostupa 3. 8 izgrađenih nadstrešnica autobusnih stajališta	4.250.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
45.	Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila	Općina Lohor	Projektom će se postaviti e-punionica za električna motorna vozila čime će se potaknuti ljude na korištenje električnih motornih vozila, odnosno potaknuti ljude na veću razinu zaštite okoliša	Prometna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila	500.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

2.3. Vremenski plan provedbe

U ovom dijelu Strategije prikazan je vremenski plan provedbe Strategije razvoja pametne općine Lobar. Strategija razvoja pametne općine Lobar započeti će s realizacijom 2022. godine, dok se završetak Strategije planira u 2026. godini. U tablici su prikazani indikatori provedbe Strategije.

Tablica 1. Vremenski plan provedbe

Indikatori	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
1.1 Realiziran portal općine kroz koji su dostupne relevantne informacije					
1.2 Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama uprave					
1.3. Unaprijeđen sustav za upravljanje podacima.					
1.4. a) Donesen minimalno jedan strateški dokument					
1.4. b) Realizirani rezultati definirani strateškim dokumentima					
2.1. a) Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za zaposlene osobe u općinskoj upravi					
2.1. b) Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za stanovništvo s područja općine					
2.2. Pružena podrška za minimalno jednu socijalnu inovaciju					
3.1. a) Povezani gospodarski subjekti i tijela javne vlasti kroz javni sustav					
3.1. b) Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje za poticanje razvoja poduzetništva					
3.2. a) Razvijena karta lokalnih proizvođača hrane					
3.3. b) Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u području turizma					
4.1. a) Razvijena energetska učinkovitost za minimalno jedan stambeni ili javni objekt					
4.1. b) Razvijena energetska učinkovitost javne rasvjete na minimalno 500 m duljine					
4.2. a) Implementirano minimalno jedno pametno rješenje u sustavu gospodarenja otpadom					
4.2. b) Implementirano minimalno jedno pametno rješenje u sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture					
4.2. c) Realizacija platforme za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša					

Strategija razvoja pametne Općine Lobor do 2026. godine

5.1. Razvijen minimalno jedan pametan objekt usmjeren na društvenu djelatnost					
5.2. a) Razvijena mreža za širokopojasni Internet					
5.2. b) Razvijeno minimalno jedno mjesto s javnim Wi-Fi-em					
6.1. Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila					
6.2. Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u prometu					

3.8. Analiza mogućnosti financiranja

Kako bi se realizirala Strategija razvoja pametne općine Lobar potrebno je isplanirati potrebna sredstva za njezinu realizaciju.

Financijski plan predstavlja plan potrošnje organizacije za određeno razdoblje, odnosno identificira raspoloživi kapital te procjenjuje potrošnju čime se pomaže u planiranu daljnjih aktivnosti te postavljanju financijskih ciljeva. Mogući izvori financiranja Strategije razvoja pametne općine su: proračun općine, te natječaji na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini.

Prihodi Općine Lobar stabilni su tijekom vremena, a što se odnosi i na rashode. Sukladno Financijskom izvješću općine Lobar za razdoblje od 01.01.2020. do 31.12.2020. te 1.1.2021. do 31.12.2021. Prihodi Općine Lobar nedostadni su za samostalno financiranje razvoja pametne općine. Općina Lobar sudjelovati će u sufinanciranju kapitalnih projekata za razvoj pametne općine, dok će se ostatak sredstava ostvarivati kroz regionalne, nacionalne ili europske izvore financiranja, odnosno financiranje privatnim kapitalom ili javno – privatnim partnerstvom.

Tablica 3. Prihodi i rashodi poslovanja Općine Lobar

	1.1.2021. 31.12.2021.	1.1.2020. 31.12.2020.	1.1.2019. 31.12.2019.	1.1.2018. 31.12.2018.
Prihodi poslovanja	9.378.350	12.248.736,98	8.740.419	9.007.090
Rashodi poslovanja	6.119.406	5.920.758	5.426.726	5.620.988

Ostali izvori financiranja mogući su kroz: mjere ruralnog razvoja, natječaje na razini ministarstava te natječaja na regionalnoj razini.

4. Participativno planiranje

Prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske NN 123/17 obvezno je provođenje savjetovanja s javnošću i ciljnim skupinama, odnosno obvezno je da tijelo nadležno za izradu strateških dokumenata osigura partnerstvo sa svim glavnim dionicima uključenim u proces razvoja lokalne samouprave. Ti glavni dionici uključuju: gospodarska udruženja i socijalne partnere, akademsku i znanstvenu zajednicu, civilno društvo te druge zainteresirane osobe. Zakonom se također definira i partnersko vijeće kao savjetodavno tijelo koje se osniva sa svrhom pripreme i praćenja provedbe dugoročnih i srednjoročnih strateških akata značajnih za jedinicu lokalne samouprave, odnosno u ovom smislu za Općinu Lobar.

Općina Lobar imenovala je koordinatora za pripremu i praćenje provedbe Strategije razvoja pametne Općine Lobar za razdoblje do 2026. godine. Zadatak koordinatora je izrada nacрта Strategije razvoja pametne Općine Lobar koji uključuje definiranje mjera i aktivnosti, ocjenjuje prijedloge te potiče redovitu razmjenu informacija između dionika. Osim toga, provodi nadzor nad provedbom programa definiranih Strategijom.

5. Usvajanje strategije, provedba i praćenje

Strategiju razvoja pametne općine Lobor usvaja Općinsko vijeće nakon provedene javne rasprave.

Nositelj izrade strateškog dokumenta Strategije razvoja pametne općine Lobor općina je Lobor koja je ujedno i glavno provedbeno tijelo programa unutar Strategije. U tom smislu, Upravni odjeli Općine Lobor biti će zaduženi za operativnu provedbu Strategije. U provedbu će biti uključeni vanjski suradnici, Lokalna akcijska grupa, odgojno – obrazovne ustanove, poduzetnički inkubatori, institucije vezane za znanost i istraživanje, razvojne agencije te ostali važni dionici za provedbu Strategije. Za provedbu aktivnosti koje su od važnosti za županijsku razinu, Općina će surađivati i s Krapinsko – zagorskom županijom i tijelima u domeni njezinog samoupravnog djelokruga, a za područja u nadležnosti nacionalne razine, Općina će surađivati s tijelima Republike Hrvatske. U tom smislu svakako se ističu: Hrvatske ceste, Hrvatske šume, Pučka otvorena učilišta s područja županije, obrazovne ustanove i dr. važni dionici za provedbu projekata.

Uz provedbu programa Strategije razvoja pametne općine, potrebno je definirati i proces praćenja, odnosno prikupljanja, analize te usporedbe pokazatelja kojima se prati provedba programa Strategije. Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske NN 123/17 pokazatelj je definiran kao kvantitativni i kvalitativni mjerljivi podatak koji omogućuje praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenog posebnog cilja, odnosno mjere, projekta i aktivnosti. Tijelo zaduženo za izradu Strategije izvješćuje putem lokalnog koordinatora o provedbi Strategije. Lokalni koordinator je pravna ili fizička osoba koju je odredio općinski načelnik ili gradonačelnik kao predstavnik jedinice lokalne samouprave za obavljanje i koordinaciju poslova strateškog planiranja na razini jedinice lokalne samouprave. Njegova obveza je podnošenje izvješća o provedbi Strategije, jednom godišnje, Koordinacijskom tijelu putem regionalnog koordinatora.

Tijekom provedbe Strategije se prati:

- Stupanj ostvarenosti utvrđenih ciljeva, prioriteta i mjera
- Ostvarene učinke na razvoj, učinkovitost i uspješnost u korištenju financijskih sredstava

- Sudjelovanje i doprinos partnerstva
- Učinkovitost rukovođenja i organizacije provedbe
- Vidljivost Strategije razvoja u javnosti

Strateški dokumenti politike lokalnog razvoja podliježu postupku vrednovanja tijekom izrade, provedbe te nakon provedbe.

- Prethodno vrednovanje provodi se tijekom svih faza izrade Strategije razvoja, a završava prije njenog usvajanja. Cilj mu je poboljšati kvalitetu postupka izrade Strategije razvoja. Sažetak prethodnog vrednovanja treba biti uključen u Strategiju razvoja, gdje je potrebno objasniti kako su doprinosi i primjedbe izvršitelja vrednovanja uključeni u Strategiju.
- Vrednovanje tijekom provedbe provodi kroz cijelu fazu provedbe. Cilj takvog vrednovanja pomaganje je donositeljima odluka da tijekom provedbe otkriju što funkcionira ili ne funkcionira u strateškim dokumentima.

Vrednovanje nakon provedbe provodi se po završetku provedbe strateškog dokumenta te ocjenjuje djelotvornost i učinkovitost takvog dokumenta.

Literatura

Državni zavod za statistiku. *Popis stanovništva 2011*. Posjećeno na mrežnoj stranici Državnog zavoda za statistiku: <https://podaci.dzs.hr/hr/>

Državni zavod za statistiku. *Popis stanovništva 2021*. Posjećeno na mrežnoj stranici Državnog zavoda za statistiku: <https://podaci.dzs.hr/hr/>

Info. Biz. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://infobiz.fina.hr/dashboard/entrepreneurs/statistics/f58d9b29-f3ab-41b1-9776-3d142f1bf0cf>

Loborsko ekološko društvo. Značajni krajobraz Lohor. Stručna podloga. Dostupno na mrežnim stranicama: http://lohor.hr/wp-content/uploads/2015/07/znaaeajni_krajobraz_lohor.pdf

Odgojno – obrazovne skupine. Mrežne stranice Dječjeg vrtića Ivančica – Lohor. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://djecjivrticivancicalohor.hr/odgojno-obrazovne-skupine/>

Provedbeni program Općine Lohor za razdoblje 2022.-2025. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://lohor.hr/wp-content/uploads/2021/12/Provedbeni-program-Op%C4%87ine-Lohor.pdf>

Prostorni plan uređenja Općine Lohor. Dostupno na mrežnim stranicama: <http://lohor.hr/dokumenti/prostorni-plan-uredenja-opcine-lohor/>

Registar udruga. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://registri.uprava.hr/#!udruge>

Strategija razvoja Općine Lohor za razdoblje do 2020. godine. Dostupno na mrežnim stranicama: <http://lohor.hr/wp-content/uploads/2016/06/LRS-Lohor-kona%C4%8Dni-prijedlog.pdf>

Osnovna škola Franje Horvata Kiša, Lohor. Dostupno na mrežnim stranicama: <http://os-fhorvata-kisa-lohor.skole.hr/skola>

Popis slika, grafova, tablica

Slika 2. Koncept pametne općine

Slika 3. Sektori o kojima ovisi uspješnost implementacije

Slika 4. Ciklus donošenja strategije pametne općine

Slika 4. Geografski položaj Općine Lohor

Slika 5. Pametno upravljanje općinom

Graf 1. Vizija, strateška područja

Tablica 1. Stupanj digitalizacije općine Lohor

Tablica 2. Vremenski plan provedbe

Tablica 3. Prihodi i rashodi Općine Lohor